

15-APREL
2021-YIL
15 (909)

web sayt: www.21asr.uz

@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

2021 йил – “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили”

– Энг муҳим вазифа, аввало, ёшлар бандлигини таъминлаш, муносиб даромад олиши учун уларга шароит яратиб бериш. Бу борадаги энг катта имконият ва захирамиз бу – тадбиркорлик, айниқса, кичик ва ўрта бизнесдир, – деди Шавкат Мирзиёев 13 апрель куни ёшлар бандлигини таъминлаш ва бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида белгиланган вазифалар ижроси юзасидан видеоселектор йиғилишида.

Куйидаги рақамларга эътибор қаратайлик: республика бўйича 648 минг нафар ишсиз “Ёшлар дафтари”га қиртилган бўлиб, биринчи чорақда 283 минг ёшнинг бандлиги

таъминланган. Жумладан, 175 минг нафар ёшга 45 минг гектар ер майдони ажратилган, 76 минг нафар ёш доимий ва жамоат ишларига жойлаштирилган, 33 минг нафар ёшга тадбиркорлик фаолияти учун 800 миллиард сўм кредит, 6 минг нафарига субсидия ажратилиб, бандлигига кўмаклашилган. Лекин...

Олдинда жуда катта ишлар кутиб турибди бизни. Аввало, халқни рози қилишдек машаққатли ва шарафли вазифани сидқидилдан адо этиш лозим. Қолаверса, ҳар биримиз Ватан тараққиёти йўлида фидойилик кўрсатиб ишласак, оптимиздан келаётган навқирон авлод ҳам ишончимизни оқлайди.

УШБУ СОНДА:

ОЧИҚ, ОШКОРА ВА ШАФФОФ

3

ИККИ НАФАР ЁШГА
ИККИТА МОТОБЛОК

4

КОМИССИЯЛАР ХЎЖАКЎРСИНГА ЭМАС,
АМАЛДА ИШЛАСА...

8

“МАКРО” НЕГА “САМАРҚАНД ДАРВОЗА” ДАН
ЧИҚАРИБ ЮБОРИЛДИ?

«Самарқанд Дарвоза» савдо-қўнғилочар маркази маъмурияти – «SD Mall» М-ДК соҳиблари «Макро» супермаркети жойлашувда зали ва оғборонани энергия таъминотида узиб қўйгани кўнғилочар йилининг «Darvoza savdo» М-ДК) расмий

11

ТАРИХГА ДАХЛДОР БИТИК

12

Арзон. Қулай ва тезкор!

Энди почтани кутиб ўтиришга ҳоҳмат йўқ.
Наشريзинг электрон версиясига обуна бўлинг.
Бунинг учун телефонингизга
“Play Market” ёки
“App Store” дан “XXI asr”

иловасини юклаб олиб, пул ўтказсангиз кифоя.

Муносабат

Тадбиркорлик ривожлансагина, жамият тараққий этади!

Актам ХАЙТОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси Спикери ўринбосари,
O'zLiDeP фракцияси раҳбари

Мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилаётган катта эътибор, бизнес субъектларига берилётган имтиёз ва энгилликлар сабабли бу тармоқ ўзининг иқтисодий тизимдаги ўта муҳим ва салмоқли ҳиссаси билан давлатимиз ва жамиятимиз тараққиётида тобора муҳим ўрин эгалламоқда. Ушбу соҳада ҳаётга татбиқ этилаётган ислохотлар натижасида минглаб оилаларга барака киряпти, юз минглаб янги иш ўринлари яратилляпти.

Тадбиркорликни ривожлантириш ва жорий йилда аҳоли бандлигини таъминлаш дастури ижроси бўйича устувор вазифалар муҳокамасига бағишланган 8 апрелда ўтказилган видеоселектор йиғилишида давлатимиз раҳбари бу масалага алоҳида тўхталиб, энди мазкур йўналишда жуда қаттиқ назорат ўрнатилишини билдирди.

Бу бежиз эмас, албатта. Чунки тадбиркор бола-чақасидан қийиб, тўплаган мол-мулки, пулини янги иш ўрни очиб беришга сарфлайди. Яратилаётган имкониятлардан самарали фойдаланиб, кеча-кундуз жонини бериб ишлайди. Тадбиркорлик ривожланса, жамиятда ўзгарши, ривожланиши бўлади, одамлар ҳаётдан кўнгли тўлиб, руҳи кўтарилиб, янги-янги марраларга интилади.

2020 йили кичик бизнес субъектларига 120 триллион сўмлик кредит ва молиявий ёрдам ажратилиши натижасида пандемиядан зарар кўрган 104 мингдан ортиқ корхона фаолияти тикланиб, хусусий корхоналар пул айланмаси ўтган йилга нисбатан 33 фоизга, тадбиркорлик учун ажратилган кредитлар эса ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 13 фоизга ўсди.

Лекин берилган имкониятлар, яратилган шарт-шароитларга қарамай, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимлари, сектор раҳбарлари бу масалага жиддий эътибор қаратмаяпти. Йиғилишда давлатимиз раҳбари томонидан бу борада аниқ вазифалар белгиланиб, ер, инфратузилма, кредит каби энг муҳим масалаларни ҳал этиш тизимини йўлга қўйиш бўйича топшириқлар берилди. Бундан буён туман ва шаҳар ҳокимлари, секторлар раҳбарлари кичик тадбиркорлар билан кунига 3 марта ўз секторда учрашиши жойларда тўпланиб қолган қатор муаммоларни ижобий ҳал этишда яхши самара беради.

“Маҳаллабай” ишлаш тизими энг самарали ва анъанавий механизмдир. Мураккаб жараён бўлишига қарамастан, унда ҳар бир инсоннинг дардини тинглаш, ҳаётини тубдан ўзгартириш, жамият тараққиётини иқтисодий ўсишлар билангина эмас, балки аҳолининг бугунги кундан мамнунлиги билан ўлчаш каби мезонлар мавжуд.

Президентимиз “Темир дафтар”, “Аёллар дафтери” ва “Ёшлар дафтери”га кирган аҳоли бандлигини таъминлаш учун ўзи яшайдиган маҳаллада шароит яратиб бериш зарурлигини

таъкидларкан, масъулиятни икки қарра кўпайтирмасак, “дафтарлар” ёпилмай қолишини билдирди. Вилоят, туман ва шаҳар ҳокимларига 1,5 мингта маҳаллага хусусий шериклик асосида бино қуриш бўйича ташаббускорларни аниқлаб, лойиҳаларни бошлаш бўйича топшириқлар берилди.

Кўп қаватли уйларнинг ертўласини хатловдан ўтказиб, тикувчилик, маиший техника, пойабзал таъмирлаш ва компьютер хизматлари каби фаолият турлари учун ажратишни бошлаш, бунинг учун ҳукумат ертўлалардан фойдаланишдаги чекловларни қисқартириш бўйича қарор қабул қилиши айтилдики, бу мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотлар фақат аҳоли бандлигини таъминлаш, ишсиз ёшлар ва хотин-қизлар учун янги иш ўринлари яратишга қаратилганини амалда тўлиқ намоён этди.

Жорий йилда саноат зоналарини инфратузилма билан таъминлашга 2 триллион сўмдан зиёд маблағ ажратилиши, йил якунига қадар 168 та мавжуд ва янги саноат зонасининг 468 километр электр, 362 километр газ, 405 километр сув ва 104 километр йўл билан таъминлиниши ҳам бизнес вакиллари учун катта рағбат ва имконият бўлади. Чунки тадбиркорларда энергия таъминоти ва бошқа инфратузилма билан боғлиқ муаммолар бўлмаслиги керак. Инфратузилмадаги муаммолар туфайли республика бўйича 320 та тадбиркор сўнгги 2 йилда импорт қилган 220 миллион долларлик асбоб-ускуналарини ишга тушира олмаган. Шу боис бу йил тадбиркорларнинг электр энергияси билан боғлиқ муаммоларини ҳал қилиш учун 560 миллиард, муаммоси мавжуд саноат зоналаридаги электр таъминотини яхшилашга қўшимча 300 миллиард сўм сусуда ажратилиши белгиланди.

Экспортни рағбатлантириш агентлигининг 1 триллион сўми ҳисобидан банкларга узоқ муддатли ресурс ажратиб, экспортёрларга айланма маблағ учун “револьвер” кредитлар беришни бошлаш, тадбиркорлар фаолиятини қўллаб-қувватлашнинг қўшимча механизмларини кенгайтириш юзасидан ҳам кўрсатмалар берилгани одамларни тадбиркор қилиш, камбағалликни қисқартиришга қаратилаётган юксак эътиборнинг ёрқин ифодаси бўлди.

Тадбиркорлик учун ер ва бинолар ажратиш масаласи муҳокама қилинаркан, аҳоли бандлигини таъминлаш учун уларга ўзи яшайдиган маҳаллада шароит яратиб бериш, жумладан, маҳалла идоралари биносида тадбиркорлик лойиҳаларини ишга тушириш ёки хусусий шериклик асосида бино қуриб, биргаликда фойдаланиш мумкинлиги, замонавий конструкциялардан кўчма шохобчалар қуриш ҳам қўлай ва арзонлиги таъкидланди. Бу борада мутасадди ташкилотларга энгил конструкцияли савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларини ташкил этиш, уларни аукцион орқали жойлаштириш тартибини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди.

Ўзбекистон Либерал-демократик партияси бу ташаббусларни тўла қўллаб-қувватлаган ҳолда оилавий тадбиркорлик, касаначилик, томорқа хўжалиги ва хусусий бизнесни ривожлантириш ҳисобига аҳоли бандлигини таъминлаш ҳамда фуқаролар оилавий бюджети даромадларини оширишга алоҳида эътибор қаратади. Мавжуд муаммоларни ўрганиш, тадбиркорлик ривожига ҳалақит бераётган тўсиқларни ўз вақтида бартараф этиш, юртимизда фаол тадбиркорлар сафини кенгайтиришга астойдил ҳаракат қилади.

Хулоса шуки, ҳар бир оиланинг бизнес билан шуғулланиши ва барқарор даромад манбаига эга бўлиши учун O'zLiDeP ва унинг парламентдаги фракцияси бор куч ва салоҳиятини сафарбар қилади. Жойларда тадбиркорлар билан очиқ мулоқотни йўлга қўйган ҳолда, уларни қийнаётган масалаларни ҳал этади, уларга яқин дўст бўлиб, бизнес вакиллари билан елкама-елка ишлайди. Зотан, иқтисодий тараққиётни тадбиркорларнинг фаолиятисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Абдуғани САНГИНОВ,
Олий Мажлис
Сенати аъзоси

Камбағалликни қисқартириш — давлат сиёсатининг муҳим йўналиши

Камбағаллик юртимизда кўп йиллар “ёпиқ мавзу” бўлиб келди. 2020 йил 24 январь кунин Президентимиз Шавкат Мирзиёев Олий Мажлисга Мурожаатномасида бу ҳақда очиқ-ойдин гапирди ва тарихимизда биринчи марта камбағалликни қисқартириш муҳим ижтимоий-иқтисодий вазибалардан бирига айланди.

Президентимиз раислигида ўтказилиб келинаётган видеоселектор йиғилишларида кун тартибидеги масала сифатида ҳамиса муҳокама марказида бўлиб, тадбиркорликни ривожлантириш, янги иш ўринларини яратиш, инвестицион дастурларни жалб этиш орқали камбағалликни қисқартиришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланиб, республикаимизнинг барча ҳудудларида ишлар фаол ташкил этилмоқда.

“Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Ёшлар — келажимиз”, “Обод қишлоқ”, “Обод маҳалла”, томорқани ривожлантиришга қаратилган кўплаб дастурлар қабул қилинди. Ўтган икки йил давомида биргина оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастури доирасида бюджетдан қарийб 10 триллион сўмдан ортиқ имтиёзли кредит ажратилди. Албатта, бу аҳоли бандлигини таъминлаш, оилалар учун даромад манбаи яратишга хизмат қилиши шубҳасиз.

Президентнинг 2020 йил 26 мартдаги “Ўзбекистон Республикаси иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳамда унинг тизим ташкилотлари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори 3-иловасида “Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий

тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги тўғрисида” низоми қабул қилинди. Бу низоми умумий қоидалар, вазирликнинг тузилishi, асосий вазифа ва функциялари белгиланган бўлди.

Мамлакатда камбағалликни бартараф этиш бўйича олиб борилаётган ислохотлар парламент, қолаверса, биз сенаторларга ҳам жуда катта масъулиятли вазибалар юклайди. Президентимиз сиёсатининг ижросини таъминлаш бўйича жамоатчилик назоратини кучайтиришимиз, халқ билан фаол мулоқот олиб боришимиз, аҳоли мурожаатларини ўрганишимиз ва тизимли ҳал этишимиз керак бўлади. Биринчи навбатда ишсизлик даражасини пасайтиришга эътиборни кучайтириш лозим.

Нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ҳамкорликда одамларимизни тадбиркорликка ўқитишнинг энг илғор дастурларини ишлаб чиқиш ҳам долзарб масалалардан ҳисобланади. Касаначиларга буюртмачилик топширишга, тадбиркорлик субъектлари билан кооперациясини кенгайтиришга қўмақлаштириш зарур. Шунингдек, ишга жойлаштиришга муҳтож шахсларга касбий тайёргарлик, қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимини кенгайтириш, бозор эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда мақбул шарт-шароитлар яратишга йўналтирилган чоралар қўриш зарур.

Мамлакатимизда камбағалликни қисқартириш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилган. Мазкур йўналишда жаҳоннинг илғор мамлакатлари тажрибасидан унумли фойдаланиш, жойларга чиқиб, реал ҳолатни тизимли ўрганишда фаол изланишлар олиб бориш талаб этилади.

Очиқ, ошқора ва шаффоф

Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди

МАЖЛИС
Мажлисни комиссия раиси Зайниддин Низамходжаев олиб борди. Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш бўйича асосий тадбирлар дастури ва комиссиянинг сайловга оид қатор низоми лойиҳалари муҳокама қилинди.

Таъкидландики, мамлакат тараққиётини янги босқичга кўтариш йўлида ўз олдида буюк мақсадни қўйган Янги Ўзбекистонда Президент сайлови бу йил янги миллий сайлов қонунчилиги, умумэтироф этилган халқаро стандартларга амал қилинган ҳолда, демократик тамойиллар асосида ва ва бутунлай янги муҳитда ўтади. Президент сайлови мамлакатимизни ривожлантиришнинг бешта муҳим устувор

комиссияларидан то Марказий сайлов комиссиясигача – барча даражадаги сайлов комиссиялари, барча сайлов ташкилотчилари ўз ишини энг илғор демократик принциплар асосида ва юксак ташкилий даражада амалга оширишини тақозо қилади.

Давлатимиз раҳбари жорий йил 8 февралда имзолаган Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар кири-

энди Президент сайлови, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, маҳаллий давлат ҳокимияти вакиллик органлари депутатлари сайлови уларнинг конституциявий ваколат мuddати тугайдиган йилда – октябрь ойи учинчи ўн кунлигининг биринчи яқшанбасида ўтказилади.

Сайлов Янги Ўзбекистонда сайловчиларнинг сиёсий ва ҳуқуқий маданияти тобора юксалиб бораётган бир шароитда бўлиб ўтади. Бунинг учун тайёргарликнинг дастлабки босқичи – сайлов кампанияси эълон қилинганга қадар, зарур ташкилий-ҳуқуқий шарт-шароитларни яратиш барча сайлов ташкилотчиларининг муҳим вазифасидир.

зидент сайловига тайёргарлик кўриш борасида қадамба-қадам амалга ошириладиган ишлар ўзининг батафсил ифодасини топган. Баҳариладиган вазифаларнинг ижро мuddати ва масъул ижрочилари аниқ кўрсатилган.

Аввало, сайловга тайёргарлик кўриш жараёнини ҳуқуқий ва услубий жиҳатдан таъминлаш, сайлов жараёни иштирокчиларининг сайлов қонунчилигига оид билим ва кўникмаларини мустаҳкамлаш борасидаги ишларни ўз вақтида ва самарали ташкил этиш муҳим аҳамиятга эга. Шу мақсадда барча округ ва участка сайлов комиссияларининг аъзолари учун семинарлар, тренинглар, ўқув машғулотлари, конференциялар, давра суҳбатлари бошқа тадбирлар, жумладан, он-лайн мулоқотлар ўтказилади.

Асосий тадбирлар дастурида сайлов жараёнига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш, ушбу жараёнда ахборот-тушунтириш ишларини ташкил этиш, сайловга тайёргарлик жараёнини корона-

вирус пандемияси шароитини ҳисобга олган ҳолда ўтказиш бўйича аниқ вазифалар белгиланди.

Мажлисда сайловни ўтказувчи округ ва участка сайлов комиссияларининг фаолияти тартибини белгилаб берувчи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентлигига кўрсатилган номзодлар кўллаб-қувватловчи имзоларни тўплаш ва имзо варақалари тўғри тўлдирилганини текшириш тартиби, номзодларнинг сайловолди ташвиқотини олиб бориш тартибига доир низоми қабул қилинди. Бу йилги сайлов мамлакатимизда бошланган кенг қамровли ислохотларнинг бардавом бўлишини таъминлаш борасида барча сайлов ташкилотчилари учун муҳим синов бўлиши таъкидланди.

Тадбирда, шунингдек, Марказий сайлов комиссияси ваколатларига тааллуқли бошқа айрим масалалар ҳам кўриб чиқилди.

**Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
Шухрат РАҲИМОВ**
(суратлар),
“XXI asr” мухбирлари

йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида ўз ифодасини топган илғор демократик ғояларнинг амалдаги яна бир ёрқин ифодаси бўлади.

Бу сайловда очиқлик, ошқоралик ва шаффофлик амалда кенг таъминланиши учун участка сайлов

тишга доир қонун билан сайлов қонунчилигининг такомиллаштирилиши фуқароларнинг сайлов ҳуқуқи кафолатларини, давлат ва жамият бошқарувидаги иштирокини янада кенг таъминлашда муҳим оми бўлиши шубҳасиз.

Ўзгартишларга биноан

Ушбу вазифалардан келиб чиқиб, мажлисда сайловга тайёргарлик кўриш бўйича асосий тадбирлар дастури батафсил муҳокама қилинди ва тасдиқланди. Дастурдан ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда илк бор Сайлов кодекси асосида ўтажак Пре-

О'zLiDeP кубоги: яна бир лойиҳа муваффақияти

МАЖЛИС
Партиямиздан маҳаллий кенгашларга сайланган депутатлар нафақат назарий, балки амалий жиҳатдан ўсиб келаётган авлодга намуна кўрсатишга ҳаракат қилишмоқда. Пойтахтимизнинг Яқкасарой тумани 26-сонли мактаб стадионида ёш футболчилар билан бирга депутатлар ҳам майдонга тушгани фикримиз далилидир.

“Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили” Давлат дастури ижросини таъминлаш ҳамда соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш мақсадида ишлаб чиқилган ва ҳаётга тадбиқ этилаётган навбатдаги лойиҳа О'zLiDeP кубоги деб номланган бежиз эмас. Зеро, дастлабки қадамлардан муваффақият қозона бошлаган бу лойиҳа Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг сайловолди дастурида белгилаб қўйилган вазифаларни изчил бажариш доирасида амалга оширилмоқда.

Партиянинг Тошкент шаҳар Кенгаши мазкур спорт мусобақаларини юксак даражада ўтказиш ва унинг натижадорлигини оширишга интиляпти. Бунда ушбу худудий кенгашнинг Ёшлар билан ишлаш бўлими вакиллари ҳам фаол қатнашаётир. Дарҳақиқат,

спортнинг футбол турини қўллаб-қувватлаш, айниқса, ёшларнинг қизиқиши ва жисмоний фаоллигини ошириш соғлом турмуш тарзи тарғиботида жуда муҳимдир.

Давлатимиз раҳбарининг тегишли қарорларига мувофиқ ёшлар, аёллар ва кексаларни соғлом турмуш тарзига кенг жалб қилишга қаратилган “Пандемияни спорт орқали енгамиз!”, “Саломатлик сари 10 минг қадам” ғоясини ҳаётга татбиқ этиш, тўғри овқатланиш, спиртли ичимлик ҳамда тамакидан воз кечиш, гиёҳвандликнинг олдини олиш бўйича ташвиқот ишлари уюшқоқлик билан олиб бориляпти. Биз кўзлаган юксак марраларга эришининг энг катта, энг муҳим шarti ва омили – бу авваламбор ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмасдан, бошини баланд кўтариб яшайдиган, Ватанимиз тақдири ва

истикболи учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган баркамол авлодни тарбиялашдир.

Ёшларимиз партия депутатлари билан биргаликда тўп суриши ҳам бежиз эмас. Бунда катта маъно бор. Улар халқ ноиблари билан ўзаро ақин мулоқотда бўлади, тажрибаларини ўрганади, ҳаётий қарашлари ижобий натижалар билан тўлдирилади. Спорт-

да ҳамма бир хил. Мен депутатман ёки раҳбарман деган гаплар кетмайди. Фақат ўзаро ҳурмат, аҳиллик, ҳам-жиҳатлик ошиб боради. Биз истаётган ва кутаётган натижадорлик эса аслида ана шу омилар-да!

Бошқа турдаги йўналишлар бўйича ҳам беллашувлар давом этмоқда.

**О'zLiDeP Тошкент шаҳар
Кенгаши матбуот хизмати**

Икки нафар ёшга иккита мотоблок

Мамлакатимизда “маҳаллабай” ва “фуқаробай” тизими асосида халқ билан мулоқот қилиш, жойлардаги муаммоларни ўрганиш ва уларнинг ечимини топиш борасида амалга оширилаётган ишлар аҳолининг турмуш фаровонлигини оширишга хизмат қилмоқда. Бунда “Депутатлар маҳаллада – муаммолар ечим сари” лойиҳаси доирасида хонадонма-хонадон юрилиб, ўрганиш олиб борилаётгани ҳам яхши самара бермоқда.

Халқ депутатлари Кегейли туман Кенгашидаги O'zLiDeP депутатлик гуруҳи аъзоси Айдос Тўремуратов ўзи сайланган ҳудуд – Жузимбоғ овул фуқаролар йиғинида истиқомат қилувчи аҳолининг муаммоларини бартараф этишда ташаббус кўрсатиб келмоқда. Ёш депутат ўз ваколатидан келиб чиқиб, депутатлик сўрови юбориш орқали ечимини кутиб турган аксарият масалаларга ечим топмоқда.

Биламизки, баҳор мавсумида далада ишлар авж олади. Миришкор деҳқонларимиз ерга ишлов бериб, экин экишининг пайида. Тумандаги “Жузимбоғ” ОФЙда яшайдиган Илҳом Ҳамидуллаев ва Қарлибай Сейитовлар анчадан буён уйларида ишсиз ўтирганди. Халқ ноибиди ана шу икки ёш билан юзма-юз мулоқот чоғида уларнинг деҳқончиликка қизиқиши борлигини инобатга олиб, кредит асосида мотоблок олиб, томорқачилик билан шуғуланиш ниятида эканлигини бўлиб олди. Ва тегишли ташкилотларга сўровнома юбориб, кредит олиш бўйича керакли ҳужжатларни тайёрлашда бош-қош бўлди. Амалий саъй-ҳаракатлар бесамар кетмади. “Микрокредитбанк”нинг Кегейли туман филиали томонидан қисқа фурсат ичида кредит ажратилиб, улар “Зубр” мотоблоклари олишди.

– Зур экан-да бу мотоблок дегани, ерни шудроловчи, экин экувчи, ариқ очувчи ихчам деҳқончилик техникаси, уни мини трактор билан солиштириш мумкин, – дейди Илҳом Ҳамидуллаев. – Қишлоқ хўжалигида ана шундай маҳаллий шароитларга мосланган замонавий техникалар жорий этила борилса, одамларимиз тез бойийди, ҳаётида кескин ўзгаришлар рўй беради. Ўзимдан қибс, энди “Зубр” ёрдами билан томорқамда деҳқончилик билан астойдил шуғулланмоқчиман.

O'zLiDeP Қорақалпоғистон Республикаси
Кенгаши матбуот хизмати

Депутат ва сайловчи

коллекторни тозалаш, Беги жўғи ва Оқработ қишлоқларидаги хўжаликлараро коллекторини қазिश ишлари пайсалга солиб келинаётгани ҳам айтиб ўтилди. Шунингдек, Чақмоқ қишлоғида давлат тасарруфидаги боғча мавжуд эмаслиги, шу ҳудуддан оқиб ўтадиган ариқни таъмирлаш муаммолари ҳам кўтарилди.

Сайлов округининг “Дилобод-Зафаробод” МФЙ ҳудуди аҳолисига тиббий хизмат кўрсатиш даражаси паст. Сабаби илгари қишлоқда мавжуд ҚВП оптималлаштирилиб, ҳозирги кунда “Гулшанобод” МФЙ ҳуду-

ВАЪДА ВАЪДАЛИГИЧА ҚОЛМАЙДИ ЭНДИ

Бухоро туманидаги Лоша ва Диёсийё қишлоқлари орасидаги 18 километрлик йўлнинг абгор аҳолидан норози аҳоли билан депутатлар учрашуви

O'zLiDeP Бухоро вилоят Кенгаши раиси Фармон Аминов ва партиянинг Бухоро туман Кенгаши раҳбари Усмон Шомуродов “Гулшанобод”, “Хумин” ва “Дилобод-Зафаробод” сингари маҳаллаларда истиқомат қилувчиларни қийнаётган масалаларни уйма-уй юриб, сайловчилар билан юзма-юз мулоқот ўтказиш орқали аниқламоқдалар.

Тадбирлар давомида ҳудудда мавжуд 12 та трансформатор яроқсиз ҳолга келиб қолганлиги боис хонадонларни электр энергияси билан таъминлаш талаб даражасида эмаслиги, айниқса, тадбиркорлик (тикувчилик, пишириқлар тайёрлаш) билан шуғулланаётган хотин-қизларнинг ҳақли эътирозларини келтириб чиқармоқда.

Лоша ва Диёсийё қишлоқлари ўртасидаги 18 километр йўл таъмирталаб ҳолга келиб қолганлиги туфайли қишда лой, ёзда чанг эканлиги ҳам одамларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда. Гарчи йўлнинг дастлабки қисмига аллақачон асфальт ётқизилган бўлса-да, сифатли таъмирлашда сусткашликка йўл қўйилмоқда.

Маҳалла раиси Отабек Тўйлиевнинг айтишича, ҳудуддаги 30-умумтаълим мактабига қатнайдиган ўқувчилар қишлоқ йўлларининг ҳолатидан қийналмоқдалар. Бу ўз навбатида мактаб ўқувчиларининг давомати ва фанларни пухта ўзлаштиришига салбий таъсир кўрсатяпти.

Депутат Ф.Аминовнинг ўз сайловчилари билан ўтказган учрашувида Лоша қишлоғидаги

дида ташкил этилган оилавий поликникага бориб келиш узоқлиги, ҳамма вақт ҳам транспорт воситаси топилмаслигидадир. Навбатчи шифокор ва патронаж ҳамширалари доимий фаолият кўрсатса-да, аҳолининг тор доирадаги шифокорлар қабулига боришга қийнаётганлиги баён этилди.

Учрашувда “Дилобод-Зафаробод” МФЙ биносининг таъмирталаб ҳолга келиб қолганлиги, маҳаллада дорихона йўқлиги сингари бошқа бир қатор масалалар ҳам сайловчилар томонидан бирма-бир тилга олиб ўтилди.

Учрашув давомида ҳудудлардаги мавжуд муаммо ва камчиликлар депутатлик назорати остига олиниб, мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда амалдаги қонунлар доирасида ҳал этишга киришилди.

Асхор ИСТАМОВ,
“XXI asr” мухбири

“SATTOR MEDIKAL CENTER”

бу ерда ҳам ҳаммаслакларимиз бор

Сиёсий партиянинг куйи бўғинлари қанча кўп бўлса, унинг дастурий мақсад ва вазифалари ҳам халққа шунча тез етиб боради. Кучи кенг қанот ёзади.

O'zLiDePнинг Самарқанд вилоят ва Ургут туманидаги кенгашлари масъуллари тумандаги

“Sattor medikal center” тиббий диагностика ва даволаш хизматлари марказига боришларидан асосий мақсадлари ҳам шу эдики, бу ерда яна бир куйи бўғинни ташкил этиш ва аъзолари сонини янада кўпайтириш.

Дастлаб мамлакатимизда хусусий мулк, тадбиркорлик, аҳолига сифатли тиббий хизмат

кўрсатишни ривожлантиришга бўлган эътибор ва шароитлар хусусида сўз борди.

– Соғлиқни сақлаш тизимида хусусий секторнинг ролини ошириш, фаолиятини ривожлантириш ва аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатиш борасида амалга оширилаётган ишлар юксак самара бермоқда, – дейди марказ бош

врачи Аъзам Аминов. – Президентимизнинг “Соғлиқни сақлаш соҳасида хусусий секторни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори ҳам бу борада муҳим дастуриламал бўлаётир.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, 26 миллиард сўм миқдорида инвестиция киритилган мазкур замонавий кили-

ника 60 ўринли бўлиб, шу йилнинг январь ойида ўз фаолиятини бошлаган. 173 та иш ўрни яратилган масканда 18 та йўналишда нафақат ургутликларга, ҳатто кўшни ҳудудлардан ҳам келаётган беморларга тиббий хизмат кўрсатилляпти. Иш сифатини ошириш учун вилоятдаги, шунингдек, хорижлик шифокорлар билан

ҳам доимий ҳамкорлик алоқалари ўрнатилган.

Хуллас, учрашув бесамар кетмади, тиббий марказда O'zLiDePнинг куйи бўғини ташкил этилди ва 30 нафар ходим партия сафига қабул қилинди.

Жаҳонгир
ХўЖАМҚУЛОВ,
O'zLiDeP Самарқанд
вилоят Кенгаши
бўлим мудир

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ НИМА

ва унинг қандай афзалликлари бор?

2018 йили юртимизга “рақамли иқтисодиёт” тушунчаси кириб келди. Ҳатто ҳозир ҳам мазкур атама тегишли соҳалардан йироқ талай одамлар учун тушунарсиз, мавҳумлигича қолаётгани сир эмас. Бу борада кўпчиликда аниқ-равшан тасаввур шаклланишича йўқ. Шу боис биз сарлавҳага чиқарилган саволга оддий, барчага бирдек тушунарли тарзда жавоб беришга ҳаракат қилдик.

Айрим олимлар, журналистлар ушбу янгиликни “интернет иқтисодиёти”, “инновацион иқтисодиёт”, “янги иқтисодиёт”, “веб-иқтисодиёт” ва бошқа номлар билан атамоқдалар.

Аслида биз анча вақтдан буён рақамли иқтисодиёт унсурларидан фойдаланяпмиз. Масалан, илгариги замонларда қишлоқларимизда тўй хабарини етказиш учун махсус айтувчи тайинланар эди. У бирор уловга миниб, маҳаллама-маҳалла юрар, таклиф этилаётган одамлар билан юзма-юз бўлиб, тўйга айтиб чиқарди. Кейинчалик қишлоқдаги бирор одамга таклифномалар ташлаб кетиладиган, ўз навбатида у номаларни тегишли кишиларга тарқатадиган бўлинди. Хабар бериш жараёни анча энгиллашди. Кейинроқ уяли телефон мазкур юмушни янада осонлаштирди. Сўнги пайтларда эса интернетдаги “телеграмм” ва бошқа тармоқлар орқали йўлбарларга таклиф қилиш тобора оммалашяпти. Кўриниб турибдики, хабар бериш жараёни такомиллашиб, аввалгига нисбатан бутунлай бошқача тус олди – рақамли кўринишга кирди.

Анъанавий услубга кўра қандайдир маҳсулот сотиб олиш учун савдо нуқтасига бориш, танлаш, савдолашиш, пулини тўлаш ва маҳсулотни олиб, уйга қайтиш керак. Бу ишларга анча вақт, куч сарфланади. Эндиликда эса ҳаётимизга электрон тижорат шиддат билан кириб келяпти. Харидор ўзига қулай вақтда интернетдаги виртуал дўкон ёки бозордан товарни танлаб, буюртма беради. Пулини электрон тўлов тизими ёрдамида тўлайди. Товар мижоз белгиланган вақтда уйига етказиб бериледи.

Яқин-яқингача талай ташкилотларда иш ҳақи олиш учун ведомостга имзо чекиш талаб қилинади. Бундай ҳужжатлар ҳисобналарда йиллаб сақла-

нарди. Эндиликда пул пластик карталарга тушяпти. Қоғозларга қўл қўйиш шарт эмас. Шунингдек, банк пластик картасидан электрон тизимлар орқали исталган жойга, хоҳлаган миқдорда маблағ ўтказиш мумкин. Электрон тарзда солиқ декларацияси ва бошқа

риш орқали уйга келтириш бўйича кўникмалар ҳосил қилди. Шу ўринда қайд этиш керакки, юрдошларимиз, айниқса, ёш авлод рақамли иқтисодиёт қулайликлари туфайли тежалган вақт ва куч-қувватдан самарали фойдаланишни ўрганишлари зарур.

йиллаб сақланар эди. Янги технологиялар маълумотларнинг электрон базаларини яратиш имконини берди. Улардаги барча маълумотлар қонуний ҳисобланади. Хусусан, тобора кўпроқ корхоналар фаолияти назорати масофадан камерал теширув асосида амалга ошириляпти.

Корхоналарни, ходимларни бошқаришда ҳам электрон ахборотларга таянилмоқда ва тегишли топшириқлар ҳам электрон шаклда бериляпти. Айтайлик, вилоят марказидаги йўғилишга туманлар, шаҳарлардан мутасаддилар келишига ҳожат қолмаяпти. Онлайн усулда ўтказилган мажлис ортиқча оврагарчиликларга чек қўйилмоқда.

Рақамли иқтисодиёт шароитида ахборотлар тўри (блокчейн) ташкил қилинаётгани сабабли кўплаб қонунбузарликлар, коррупция ва хуфёна иқтисодиётнинг ҳам олди олиняпти. Муайян ахборот ҳам ижрочи, ҳам назоратчи, шунингдек, бошқаларнинг доимо кўз ўнгида. Уни ҳар ким ўз манфаатига мослаб ўзгартиролмайд.

Товарлар ишлаб чиқариш, сотиш, турли хизматлар кўрсатиш, бажарилган ишлар натижалари, одатда, ойлик ёки чораклик ҳисобот тузилгандан кейингина маълум бўлади. Махсус интернет дастурлари орқали тилга олинган жараёнлар хусусида ҳар соатда маълумотлар олиб туриш ва жараёнларни такомиллаштириб бориш мумкин.

Рақамли иқтисодиёт шароитида ички ва ташқи бозорда қандайдир товарлар, хизматларга эҳтиёжнинг ортиши ва бошқа кўплаб маълумотлардан тез хабардор бўлиш имконияти вужудга келади. Бу эса, жумладан, иқтисодиётнинг жадал ривожланишига туртки беради.

Юқорида баён этилганлардан келиб чиқиб, рақамли иқтисодиёт тушунчасига мукамалроқ таъриф беришга уриндик: рақамли иқтисодиёт деганда, жамиятда кечувчи иқтисодий, ижтимоий, сиёсий, ҳуқуқий ва маданий алоқаларни (жараёнларни) **рақамли ахборот технологиялари, платформалар ва илгор бизнес моделлари орқали масофадан туриб амалга ошириш тушунлади.**

Мамаюнус ПАРДАЕВ,
Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти профессори,
иқтисод фанлари доктори,
Озода ПАРДАЕВА,
ТДИУ Самарқанд филиали кафедра мудири, PhD

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ - ЖАМИЯТДА КЕЧАЁТГАН ИҚТИСОДИЙ, ИЖТМОИЙ, СИЁСИЙ, ҲУҚУҚИЙ ВА МАДАНИЙ АЛОҚАЛАРНИ (ЖАРАЁНЛАРНИ) РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚўЛЛАШ АСОСИДА МАСОФАДАН ТУРИБ АМАЛГА ОШИРИШДИР.

Аёнлашяптики, рақамли иқтисодиётнинг асоси ахборотлардан иборат. Бироқ ахборот азалдан бор. Шундай экан, нега иқтисодиёт “анъанавий” ва “рақамли” турларга ажратилляпти? Асосий тафовут ахборотларнинг бир-биридан фарқланувчи воситалар, ёндашувлар орқали ҳаракатланишида. Қуйида айрим фарқли хусусиятлар, шунинг баробарида рақамли иқтисодиётнинг айрим афзалликларини баён қиламиз.

Кўп йиллар ахборотлар анъанавий тарзда (эшитиш, кўриш, ёдда сақлаш, айтиш, мактуб ёзиш ва ҳоказолар) шакллантирилган ва алмашилган. Эндиликда бундай жараёнлар юқори даражада автоматлаштирилган йўсинда амалга ошяпти.

Қоғоз шаклидаги ҳужжатлар айланмаси аста-секин ўз ўрнини электрон ҳужжатларга бўшатыпти. Эътиборлиси, электрон тарзда иш юритилишида инсон иштироки кам. Компьютер технологиялари тегишли дастурлар асосида ахборотни ўзи шакллантиряпти.

Маълумотларни тўплаш учун ўнлаб папкалар қилинар ва улар

ҳужжатлар топшириляпти. Бундай ҳаракатларда ҳам имзо қўйиш деган гап йўқ. Электрон шаклдаги ахборотлар имзо ўрнини босяпти. Ташкилотларга бориш ва қайтиш, навбат кутишлар аста-секинлик билан бўлса-да, ўтмишга айланяпти.

Демак, рақамли иқтисодиётда қандайдир янги маҳсулот яратилмайди, фақат муайян иш, хизмат ўзгача ёндашувлар, воситалар орқали бажариледи. Мисоллардан аён бўляптики, анъанавий иқтисодиётга нисбатан рақамли иқтисодиёт қулайроқ, афзалликлари кўпроқ.

Айниқса ўтган йилги карантин даврида рақамли иқтисодиётнинг ижобий жиҳатлари яққолроқ кўзга ташланди. Кўпгина фуқароларимиз озиқ-овқат маҳсулотларини электрон йўсинда буюртма бе-

Муаммолар эски, ёндашув янги

Депутат ва ёшлар

Ёшларнинг қувончу ташвишларини, қизиқишу интилишларини гўё барчамиз яхши биладигандекмиз. Бироқ, улар билан яқиндан мулоқот қилиб, дилдан суҳбатлашсангиз, ҳар бир ёшнинг ўзи бир олам эканлигини, “ҳали ҳам бола эмаслигини” тушуниб етасиз.

ёки Дўстлик тумани ҳоқими нега мураббийга 100 миллион ажратишга ваъда берди?

Айни пайтда жойларда ёшларни касб-ҳунарга ўқитиш, бандлигини таъминлаш, тадбиркорликни бошлаш иштиёқдаги йигит-қизларга кредит ажратишда, уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш борасида ҳам кўплаб муаммолар бор. Жойларда тизимли равишда ташкил этилаётган “Депутат ва ёшлар” учрашуваридида мазкур муаммоларни манзилли ҳал этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

– Мамлакатимизда ёшлар бандлигини таъминлаш борасида амалга оширилиши керак бўлган аниқ вазифалар белгилаб берилган, – дейди **О‘зЛиДеР Жиззах вилоят Кенгаши Сийёсий таълим ва депутатлик гуруҳлари билан ишлаш бўлими мудир Олим Норжигитов**. – Уларнинг ижросини таъминлаш эса нафақат жойлардаги мутасадди ташкилотларга, балки ушбу ҳудудлардан сайланган депутатларга ҳам катта масъулият юклайди.

Дўстлик туманида мавжуд 9649 та хонадонда 66300 нафар аҳоли истиқомат қилади. Расмий маълумотларга қараганда, 4 минг нафар киши ишсиз ҳисобланади, уларнинг 1 600 нафарини ёшлар ташкил қилади. 402 нафар йигит-қиз “Ёшлар дафтари”га киритилган. Дўстлик – “Ҳар бир ёшга – бир гектар” лойиҳаси доирасида ёшларга ер ажратиш бўйича республикада энг юқори кўрсаткичга эга туманлардан бири бўлиб турибди. Бу жараёнда Халқ депутатлари туман Кенгашида фаолият олиб бораётган 10 нафар О‘зЛиДеР депутатлик гуруҳи аъзоларининг ҳам муносиб ўрни борлигини таъкидлаб ўтиш жоиз.

Лекин ечимини кутаётган муаммолар ҳам талайгина. Бу эса мазкур мулоқотда яққол намоён бўлди. О‘зЛиДеР томонидан жойларда ўтказилаётган бир қатор истиқболли лойиҳалар доирасидаги тадбирларга партия аъзоси са-

налган туман ҳоқимларининг иштирок этмаётганини ҳар сафар танқид остига олаётган эдик. Афтидан бу борада ҳам муносабат ижобий томонга ўзгармоқда, шекилли. Биз сўз юритаётган тадбирда Дўстлик туман ҳоқими Шавкат Дарвишев иштирок этгани шунга мисол.

Очиқ мулоқот давомида депутатлар ва мутасадди ташкилотлар вакилларига ёшлар 15 дан ортиқ муаммоли масалалар юзасидан мурожаатлар қилишди. Эътиборли жиҳати, уларнинг аксарияти учрашувда атрофлича муҳокама қилиниб, ижобий ҳал этилди. Масалан, “Боғзор” МФИда истиқомат қилувчи Махлиё Сапаровага ҳунармандчиликнинг 5 та тури бўйича ўз фаолиятини йўлга қўйиши учун маҳалладан жой ва субсидия ажратилдиган бўлди.

“Чинобод” МФИда яшовчи Қодир Камолов эса 6 та спорт тури бўйича мураббийлик қи-

либ келаётгани, аммо спорт анжомлари ва жиҳозлари йўқлигини айтди. Ёш мураббийнинг “Агарда амалий ёрдам кўрсатилса, ушбу спорт турларининг ҳар бирдан чемпион чиқараман”, деган ҳаяжонли сўзлари йиғилганларнинг кайфиятини кўтариб юборди. Тренерга маҳаллий бюджетдан 100 миллион сўм маблағ ажратилишини шахсан туман ҳоқими назоратга олишини эшитганларнинг қувончини айтмайсиз.

– Бугунги тадбир айниқса ёшларимизнинг руҳини анча кўтариб юборди, – дейди партия туман Кенгаши раиси А.Бабабеков. – Уйлайманки, бу каби муаммоларни албатта ҳал қилиб, навқирон авлод ишончини оқлаймиз. Берилган

ҳам бўлган. Лекин бугунги юзма-юз мулоқот жуда самарали кечди, асосийси, қанча муаммоларга ечим топилди, – дейди Гулом Давлетов.

Тадбирнинг иккинчи ярмида О‘зЛиДеР Жиззах вилоят ва Дўстлик туман Кенгаши фаоллари, Халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари “Sangzor tekstil” МЧЖ кластери фаолияти билан яқиндан танишдилар. Бу ерда 440 та доимий ва 1060 та мавсумий иш ўринлари яратилган. Келгусида мазкур кластер қошида яна янги қувватлар ташкил қилиниб, кўшимча иш ўринлари яратилиши режалаштирилмоқда. Ана шу иш ўринларига тумандаги “Ёшлар дафтарида” рўйхатда турган йигит-қизларни ишга жойлаштириш маса-

ваъдалар бажарилса, ёшлар ўртасида партиямиз, депутатларимизнинг обрўси, мавқеи янада ошади деб уйлайман.

– Кўплаб мулоқотларда қатнашганман. Очигини айтман, баъзан келиб кетган вақтимга ачинган пайтларим

ласи О‘зЛиДеР Жиззах вилоят ва Дўстлик туман Кенгаши фаоллари, Халқ депутатлари туман Кенгаши депутатлари томонидан назорат қилиб бо-риладиган бўлди.

Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
“XXI asr” мухбири

Қарор ва ижро

Ҳаммаси сизлар учун

Президентимизнинг “Маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ҳамда “Маънавият ва ижодни қўллаб-қувватлаш мақсадли жамғармасини ташкил этиш тўғрисида”-ги қарорларида маънавий тарбияни таъминлашда адабиётнинг ўрнини оширишга алоҳида эътибор қаратилган.

Айниқса, мумтоз ва замонавий адабиётимиз намуналарини хорижий тилларга ўгириш, жаҳон ахборот тармоғида кенг тарғиб этиш таъкидлангани “Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари” ғоясининг яна бир

ажодларимизнинг инсоният тамаддунига қўшган улкан ҳиссасини дунёга танитиш чоралари кўрилади, мамлакат ва халқаро миқёсда илмий-маърифий тадбирлар, адабий анжуманлар, танлов ва фестиваллар, халқ сайллари, адабий-муסיқий кечалар ташкил этилади.

Бундан ташқари “Маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорга биноан умумтаълим муассасаларида иш олиб борадиган ижодий-маданий масалалар

бўйича тарғиботчи лавозимини молиялаштириш учун маблағ ажратилади. Улар учун қисқа муддатли ўқув курслари ҳам ташкил этилади.

Буларнинг ҳаммаси ёш авлодни баркамол этиб тарбиялаш, ўқувчилар ва фаол ўқувчиларнинг ижодий ишларини кенг жамоатчиликка етказишга қаратилгандир. Шу мақсадда, викторина, мушоира, адабий кеча, қизиқарли дарслар, китобхонлик ва шеърхонлик мусобақалари ташкил этилади.

Айтиш жоизки, Наманган вилоятида айни қарорлар ижросини таъминлаш борасида саъй-ҳаракатлар бошланиб кетган. Наврўз байрами арафасида Наманган шаҳрининг Давлатобод туманида бир вақтнинг ўзидида 1 200 кишига хизмат

кўрсатиш имкониятига эга бўлган уч қаватли муҳташам зиё маскани очилган бўлса, ҳозирда Туркиянинг “Vertebra studio” компанияси вакиллари тақдим этган “ақлли шаҳар” концепцияси доирасида туманда замонавий кўп қаватли уйлар, маъмурий бинолар, ижтимоий инфратузилма объектлари, спорт майдонлари, парк ва хиёбонлар қурилиши авжида.

Мазкур йўналишдаги фаолиятларда партиямиз вакиллари ҳам фаол иштирок этиб келмоқда. Улар ёш авлоднинг маънавиятини юксалтиришда салмоқли ҳиссаларини қўшадилар.

Дилдора ОЛИМОВА,
О‘зЛиДеР Давлатобод тумани Кенгаши аппарат раҳбари

карра исботидир. Мазкур ҳужжатлардан келиб чиқиб, бой миллий меросимиз, улғ

Пиллачиллик:

Ютуқлар ўз йўлига, лекин муаммоларга ечим топиш шарт

XXI ASR

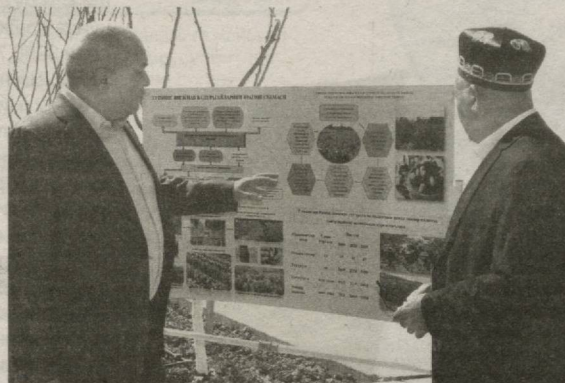
Давлатимиз, ҳукуратимизнинг алоҳида эътибори, қўллаб-қувватлаши туфайли кейинги тўрт йилда юртимизда пиллачиллик соҳаси жадал ривожланди. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмасди. Мисол учун, мазкур йўналишдаги корхоналар 2017 йилдан бошлаб 2023 йил 1 январьгача ягона солиқ, ягона ижтимоий тўловдан озод қилинган.

Шунингдек, касаначилар жисмоний шахсларга ҳисобланадиган даромад солигини тўламайди, пилла боқувчилар ва касаначиларнинг пилла мавсумида бажарган ишлари уларга пенсия тайинлашда бир йиллик иш стажига деб ҳисобланади. Соҳадаги ўзгаришлардан яна бири, пиллачиллик звенолари энди аввалгидай ипак қуртини хонадониди тўлиқ бир ой парваришламайди. Чунки мамлакатимиз бўйича бир қанча инновацион қуртхоналар барпо қилинди. Ҳар бир инновацион пиллахонада 10 киши доимий, 60 нафаргача мавсумий ишчи меҳнат қиляпти. Янги барпо этилган инновацион пиллахоналарда ипак қурти боқилиши билан бирга, иш кластер асосида ташкил этилиб, чорвачилик, паррандачилик, асаларчилик ривожлантирилмоқда ва тутзорлар орасида қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш ҳам йўлга қўйилган. Бу – мавсумда ипак қурти озукаси таъминотида узилишлар бўлмайди, дегани. 11 та ипак қурти уруғчилиги корхоналарида маҳаллийлаштириш эвазига

Тадбирни Пиллачиллик ва қоракўлчиликни ривожлантириш кўмитаси раиси Баҳром Шарипов олиб борди.

Анжуманда ипакчилик йўналишининг ўтган йилги фаолияти сарҳисоб қилиниб, иштирокчиларга бажарилиши шу йилга мўлжалланган ишлар хусусида батафсил маълумот берилди.

Пандемия туфайли вужудга келган қийинчиликларга қарамай, ўтган йили ҳам яхши натижалар қўлга киритилгани қайд этилди. Карантин даврида ҳам пилла етиштириш ва уни қайта ишлаш давом эттирилди. Пандемия ипак маҳсулотларининг жаҳон бозоридидаги реал нархига салбий таъсир кўрсатган бўлса-да, қайта ишлаш корхоналари фаолияти тўхтамади, экспорт бўйича захира имкониятлари яратилди. 2020 йили 76,5 миллион долларлик ипак маҳсулотлари экспорт қилинди. Ўтган йилнинг 4 та мавсумида 403,5 минг қурти ипак қурти парваришланиб, 21,4 минг тонна пилла хомашёси етиштирилди. “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси таркибидаги корхоналар сони

тутзорлар барпо қилинади ҳамда 40 млн. туп яққа қатор тут кўчатлари экилади. Тутзорларни суғориш ишлари самарадорлигини таъминлаш мақсадида 140 та артезиан қудуқлари қазилади.

Озуқа базасининг кенгайтиши ҳисобига пиллачиллик кластерлари томонидан 22 минг 470 тонна тирик пилла хомашёси етиштирилиши кўзда тутилди. Бугунги кунда ипак қурти аввалгидек бир эмас, балки тўрт мавсумда боқилмоқда. Шу боис соҳадаги ишлохотлар 4 йил аввал айнан пиллачиллик озукა базасини мустаҳкамлашдан бошланган эди. Озуқа базаси бекаму кўст бўлса, пилла ҳосили ҳам ортади. Қайта ишлаш корхоналарини пилла хомашёси билан мутаносиб равишда таъминлаш натижасида уларнинг ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш даражаси 2020 йилда 100 фоизга чиқарилди. Ҳозирда пиллани қайта ишлаш заводларига бўлган эҳтиёж ортганини ҳисобга олган ҳолда, 2021 йилда қатор янги корхоналар ишга туширилиши белгиланган ва бу борадаги ишлар изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Илгари қайта ишлаш корхоналари бир йилда 2-3 ой ишлаган бўлса, ҳозирда хомашё етарли бўлгани боис йил бўйи тинимсиз ишламоқда. Бу эса минглаб мавсумий иш ўринлари доимий иш ўринларига айланди, деганидир. Шунингдек, пиллани қайта ишлаш корхоналари томонидан 1 минг 500 тонна хом ипак, 1 минг тонна ипак момиги, 3 477,5 минг погон-метр ипак мато, 342 дона ипак гилам, 815,6 тонна калаваланган ипак ип ишлаб чиқарилади. Экспорт ҳажми эса йил якунида 86,7 миллион АҚШ долларига етиши кутилмоқда.

Давлат дастури бўйича жорий йилда тармоққа 19,7 млн долларлик инвестиция киритилиши назарда тутилган. Амалда эса 74,3 млн доллар сармоя жалб қилинади.

Соҳада бандлик кўрсаткичи 862,5 минг нафарга (шундан доимий ишловчилар 32,6 минг нафар, мавсумийлари 829,9 минг нафар) етказилади.

Кўмита раиси журналистларнинг саволларига муфассал жавоб қайтарди, тилга олинган баъзи масалаларни атрофлича изоҳлади.

– Очиғини айтишимиз керак, уч-тўрт йил аввал пиллакор яхши даромад ололмади, пиллачилликнинг истиқболи кам деган гап-сўзларни ҳам эшитиб қолардик, – деди Баҳром Шарипов. – Аксинча, пиллачиллик кейинги йилларда энг сердаромад соҳага айланаётганини, мана, ҳозир мен келтирган рақамлар орқали ҳам билиб олиш мумкин. Лекин тўғри, айримлар иш юритишнинг кўзини билмай, ҳар хил харажатларни кўпайтириб юборади. Кузатишларимизга кўра, аксарият пиллачилар бор-йўғи бир қурти пилла боқиш учун катта молхона, омборхоналаргача банд қилади. Йирик ҳажмли хоналарда эса зарур ҳароратни ҳосил қилиш мушкул. Солярка, кўмир каби қиммат ёқилгилардан фойдаланади. Шунингдек, қуртни эски усулда боққани сабабли кўп озука исроф бўлади. Бинобарин, шарт-шароитдан қийналаётган, харажати кўпайиб кетаётган хонадонлар ва фермерларга ихчам, арзон ва кўчма қуртхоналарни таклиф қиляпмиз. Ҳар бири ўртача 700 минг сўм туради. Фермерлар 100-150 миллион сўм сарфлаб, қуртхоналар қуради. Ваҳоланки, таклиф қилинаётган ана шу оддийгина қурилмаларда ҳашаротларни 3 ёшгача бемалол парвариш мумкин. Битта электр печка ва темир челақда сув талаб қилинади, холос. Иситтич зарур иссиқликни, сув эса буғланиб, намликни таъминлайди. Кейинги йилдан бошлаб пилла боқиш билан шуғулланадиган ҳар бир хонадонга 200 тупдан тут кўчатлари экилишини ташкил қилиш режалаштирилди. Натижада озука базаси пиллакорнинг уйида бўлади.

Анжуманда журналист

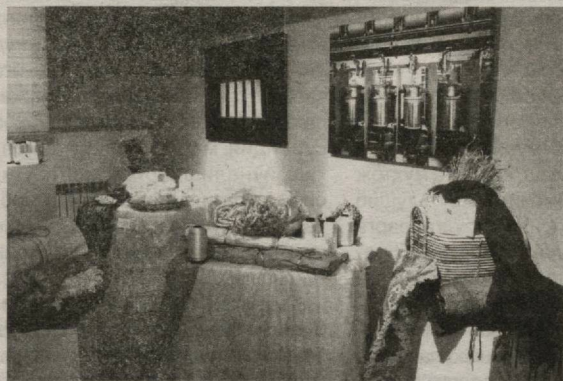
ва блогер Анаора Содиқова Ипакчилик илмий-тадқиқот институтининг ўрнига турар жой қурилиши тўғрисидаги гап-сўзлар нечоғли ҳақиқатга мос келиши ҳамда мазкур бино атрофидаги дарахтар неча кесилгани билан қизиқди.

– 30 йил аввал қурилган, маълум муддат қаровсиз қолган мазкур институт ва унга қарашли майдонларни ким ва нимага сотганлиги Пиллачиллик ва қоракўлчиликни ривожлантириш кўмитасига маълум эмас, – деди Баҳром Шарипов. – Бу ишлар бинонинг кўмита тасарруфига ўтишидан олдин амалга ошган. Институтнинг 17 гектар жойи сақланиб қолган. Кўмита ташкил этилгандан кейин мазкур иншоотни таъмирлаш ишларига хусусий корхонам ҳисобидан 200 миллион сўм сарфлаганман. Фанлар академияси ҳам қараб тургани йўқ – ўтган йили институтни замонавий ҳолатга келтиришга 3,05 млрд. сўм маблағ ажратди. Институт ўрнига бошқа фаолият билан шуғулланувчи объект ишини йўлга қўйиш ҳақида таклифлар бўлди. Лекин биз бунга кўнмадик. Чунки минг йиллик анъана ва кадрларимизни акс эттириб турган гоёт ноёб тут ва пилла коллекциялари кўчириш натижасида нобуд бўлиши ёки сифатсиз ҳолга келиши мумкин.

Ушбу сатрлар муаллифининг неча пиллакорларнинг иш ҳақини ўз вақтида ололмаётгани тўғрисидаги саволига кўмита раиси шундай жавоб берди: “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси фермерлар билан шартномалар тузган. Шу сабабли пул фермерларга берилган. Биламизки, қишлоқ мулкдорлари пилла топшириш бўйича ўзларига юклатилган мажбуриятдан келиб чиқиб, қутиларни оғзаки келишув асосида хонадонларга тарқатган. Қайсидир фермер ваъдасини бажармапти, айримлари эса арзимас миқдорда буғдой, ғўзапоя бериб, ўзларича пиллакорларни рози қилмоқчи. Оқибатда ўзларининг ҳалол меҳнатига яраша ҳақ ололмаётганлар кўмитадан норози бўлаётир. Ушбу муаммонинг ечими битта, яъни манфаатдор ташкилот билан пиллакорлар ўртасида тўғридан-тўғри шартномалар тузилишини йўлга қўймоқчимиз.

Мухтасар айтганда, пиллачилликнинг юртимиз иқтисодиёти юксалиши, янги-янги иш ўринлари вужудга келишида аҳамияти беқийёс. Шу боис мазкур соҳа янада тараққий топиши учун бутун салоҳиятини ишга солишимиз лозим.

Саидвафо БОБОЕВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар
уюшмаси аъзоси, журналист

уруғ импортини қисқартириш бўйича тегишли ишлар олиб борилди. Пиллакорлар манфаатидан келиб чиқилган ҳолда амалга оширилган шу сингари ўзгаришлар қўллаб муваффақиятлар омили бўлаётир.

Ўтган ҳафтада пиллачиллик ва қоракўлчиликни ривожлантириш кўмитаси фаолиятига бағишлаб ўтказилган пресс-тур ва матбуот анжуманида соҳа мутасаддилари томонидан ана шу фикрлар ҳам айтилди.

91 тага етказилди, шундан 11 таси хоржий инвестициялар иштирокидаги қўшма корхоналардир. Ўтган йили тизимда республика бўйича жами иш билан банд бўлганлар сони 761 минг нафарни ташкил қилгани ҳам эътиборга молик.

2021 йилда эса эришилган ютуқлар мустаҳкамланиб, янада кўламдорроқ, салмоқлироқ ишлар амалга оширилади. Режага мувофиқ ипак қурти озука базасини мустаҳкамлаш мақсадида 5 минг 790 гектар

ИСМИГУЛ ХУШМУРОДОВА,
 Халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгаши депутати,
 Ижтимоий-маданий соҳани ривожлантириш, оила, хотин-қизлар
 ва ёшлар масалалари бўйича доимий комиссия аъзоси

Жамоат ишлари жамғармаси маблағларининг мақсадли сарфланиши ҳам муҳокама қилинди. Бугунги кунда Қашқадарё вилояти аҳолиси сони 3290,7 минг нафарни ташкил этади. Шундан меҳнатга лаёқатли 1 832,2 минг нафар, иқтисодий фаол аҳоли сони 1 304,6 минг нафар, банд аҳоли сони 1 129,2 минг нафар. Ишсизлар 175 424 нафар бўлиб, ишсизлик даражаси иқтисодий фаол аҳолига нисбатан 13,4 фоизни ташкил этади. Ўтган давр мобайнида аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларига мурожаат қилган фуқароларнинг улуши 21 фоизни, ишсизлик нафақаси тайинланганларнинг улуши атиги 1,6 фоизни, шунингдек, иш изловчи

мовчиликлар борлиги аниқланди. Давлат идоралари ходимлари ва депутатлар ҳамкорлигида олиб борилган профилактик ишлар натижасида мингдан ортиқ оила яраштирилди. Оғир турмуш шароитида яшаётган 896 нафар ёш хотин-қиз ишли бўлди.

245 нафар ишсиз фуқарога тadbиркорлик фаолиятини бошлаши учун 63,2 млн. сўм субсидиялар ажратилиб, давлат рўйхатидан ўтказилди. Хотин-қизлар ва оилани қўллаб-қувватлаш давлат мақсадли жамғармасидан 10 млрд. 352 млн. сўм кредит маблағлари ажратилган. "Аёллар дафтари"ни шакллантириш жараёнида ҳам оилалар ҳолатини ўрганиш орқали

Комиссиялар хўжакўрсинга эмас, АМАЛДА ИШЛАСА...

ASR Президентимизнинг жорий йил 26 мартдаги "Маънавий-маърифий ишлар тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори мамлакатимизда амалга оширилаётган маънавий-маърифий ишларни сифат ва мазмун жиҳатдан янги босқичга олиб чиқадиган тарихий ҳужжат бўлди. Шунинг унутмаслик керакки, маънавиятга тамал тоши, аввало, соғлом ва мустақкам оилада қўйилади. Болага ўқув масканида қанча эътибор қаратилмасин, оиладаги муҳит ёмон бўлса, у билимларни яхши ўзлаштира олмайди, келажагига бўлган ишончи сўниб бораверади.

Халқ депутатлари Қашқадарё вилоят Кенгашининг Ижтимоий-маданий соҳани ривожлантириш, оила, хотин-қизлар ва ёшлар масалалари бўйича доимий комиссия йиғилишида мазкур қарор мазмун-моҳиятини аҳоли, хотин-қизлар ва ёшлар ўртасида кенг тарғиб қилиш борасида депутатлар олдига турган долзарб вазифаларнинг чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Шундан келиб чиқиб, аҳолини қийнаб келаётган муаммоларни бартараф этишга ҳаракат қиляпмиз.

Глобаллашув жараёнларида турли мафкуравий, гоъвий ва ахборот хуружлари тобора авж олиб бормоқда. Келажагимиз эгалари бўлган ёшларимиз қалбида миллий қадриятларимизга ҳурмат ҳиссини шакллантириш, эзгу ниятли, маърифатли ва баркамол инсонлар этиб тарбиялаш ўта муҳим ва долзарб аҳамият касб этаяпти. Қарорда 2021-2022 ўқув йи-

лидан олий таълим тизимидаги бакалавр таълим йўналишлари ўқув режаларига маънавиятшунослик, магистратура босқичида эса касбий маънавият фанларининг киритилиши, "PR менежер" мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрланишини йўлга қўйиш бўйича қўйилган вазифалар долзарб аҳамият касб этади. Жаҳонда гоъвий-мафкуравий курашлар кескин давом этаётган, маънавий таҳдидлар кучайиб бораётган ҳозирги даврда ёшлар ўртасида миллий қадриятларимизга бепасандлик, зарарли ёт гоъялар таъсирига берилиш, жиноятчилик ва экстремизм ҳаракатларига адашиб қўшилиб қолиш каби салбий ҳолатларнинг олдини олиш учун улар онгига маънавият тушунчаларини чуқур сингдиришимиз лозим. Сир эмас, муаммоларнинг ҳал қилинишида оғир ҳаётий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар билан ишлаш малакаларидан унутмади фойдаланилмагани туфайли оилавий ажралишлар кўрсаткичи вилоятда юқориликка қолмоқда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органи ўз ваколати доирасида ички ишлар, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш, бандлик бош бошқармалари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ҳамда нодавлат нотижорат ташкилотлар билан ҳамкорликни яхши йўлга қўя олгани йўқ.

Комиссия йиғилишида Бандлик-ка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан субсидия ва грантлар ажратилиши ҳамда

сифатида рўйхатда турганлар улуши эса 6,6 фоизни ташкил этган, холос.

Бундан кўриниб турибдики, аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказларининг имкониятлари, жорий этилаётган қулайликлар ва имтиёзлар ҳақидаги маълумотлардан барча аҳоли қатламлари тўлиқ хабардор эмас. Ачинарлиси ишсизларнинг кўпчилиги хотин-қизлар ва ёшлардир. Ўтказилган меҳнат ярмаркаларига ишсизларнинг фақатгина 1 фоизи жалб этилган бўлиб, буш иш ўринларининг 13 фоизигина банд этилгани бунинг яққол исботидир.

Доимий комиссиямиз аъзолари вилоятда истиқомат қилаётган хотин-қизлар муаммоларини ўз вақтида аниқлаш, ёрдамга муҳтож ва оғир ижтимоий аҳволга тушиб қолган, ногиронлиги бўлганларга манзилли ёрдам кўрсатиш борасида ҳам қатор ишларни амалга оширмоқда. Оғир турмуш шароитида яшаётган 2 851 нафар хотин-қизнинг рўйхати шакллантирилиб, уларнинг муаммолари ўрганиб чиқилди. Шундан 649 нафари кам таъминланган оила, 825 нафари ногиронлиги бор, 1 346 нафари ишсиз аёлларни ташкил этади. Манзилли ижтимоий ҳимояни таъминлаш мақсадида уларга 798 миллион сўм миқдорда моддий ёрдам ажратилишига амалий ёрдам берилди. 423 нафарига тиббий ёрдам кўрсатилиб, 896 нафари ишга жойлаштирилди.

Ҳимоя ордери берилган оилаларда нотинчлик, ўзаро келиш-

уларни қийнаётган кўплаб муаммоларга ечим топишга ҳаракат қилинпти. Оғир вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар билан ишлаш бўйича бугунги кунда вилоятда 16 та Реабилитация ва мослаштириш маркази фаолият кўрсатмоқда.

"Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан субсидия ва грантлар ажратиш тартиби тўғрисида"ги низомда субсидия ажратилгач, қабул қилувчи ундан самарали фойдаланиш ҳолатлари бўйича мониторинг ўтказишга оид қоидалар мавжуд эмаслиги депутатлар эътирозига сабаб бўлди. Аҳолининг томорқада бандлигини таъминлаш бўйича субсидия маблағларини ажратиш йўналишларини кенгайтириш, ажратилаётган бюджет маблағларини мақсадли сарфланиши ва мониторинг қилиш юзасидан таклифлар бердик.

Сифатли тиббий хизмат кўрсатишга эришиш мақсадида "Йўл харитаси" ишлаб чиқиш, оила шифокори ва патронаж ҳамшираларига бириктирилган аҳоли сонини мақбуллаштириш, туманлар марказий шифохоналарини иситиш тизимини замонавий таъмирлаш, марказий канализация қувирига улашиш, чиқиндиларни утилизация қилиниши учун етарли маблағ ажратиш борасидаги таклифлар берилди. Вилоятдаги барча тиббиёт муассасаларига оптик толали тармоқ олиб кириш масаласини зудлик билан ҳал қилинса, иш сифати янада ошарди.

Ўз халқининг мағрур овози

Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов таваллудининг 80 йиллигига

“Абдулла Орипов – Ватан куйчиси. У Ватанни борлигича, бутун ғўзаллиги билан бирга кўради. У Ватаннинг ўтмишига назар ташлаб, толеи ўнг келмаган юртини, жабрдийда халқини, буғунги кунига назар ташлаб, яшнайётган шаҳар ва қишлоқларни, буюк ишларни амалга ошираётган халқини кўради”.

Матёқуб Қўшонов,
академик

Абдулла Ориповнинг бетакрор ижодий мероси, Ватанга муҳаббат, вафо ва садоқат туйғусини, олижаноб инсоний фазилатларни мадҳ этган етук бадиий асарлари, сермазмун ҳаёти ва ижтимоий фаолияти халқимиз маънавиятини юксалтириш, ёш авлодни ҳар томонлама баркамол этиб тарбиялашда беқиёс ўрин тутди. Шу маънода 2020 йил 2 декабрь куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев имзолаган “Ўзбекистон Қаҳрамони ва халқ шоири Абдулла Орипов таваллудининг 80 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида”ги қарори кенг жамоатчилик томонидан илиқ қарши олинди. Яқинда “Akademnash” нашриётида чоп этилган “Ўзбекистон – дилбар ватаним” китоби ҳам тўйга муносиб тўёна бўлди.

Муҳташам тўпламнинг биринчи қисми “Абдулла Орипов сийрати” деб номланган бўлиб, ЎзР ФА академиги, юридик фанлар доктори Ак-

мал Саидовнинг севимли шоиримиз билан қарийб ўттиз йиллик мулоқотлари асосида ёзилган эссе, мақола ва хотиралари жамланган.

**Майли, сувратимга
боққил-у қувон,
Лекин сийратимга
ташлама назар.
Бир ёқдан туганмас
бахт берди жаҳон,
Бир ёқдан туганмас
ўкинч ва қадар.**

“Буюклар қаҳқашонида” деб аталган иккинчи қисмда ЎзР ФА академиги, иқтисодиёт фанлари доктори Қаландар Абдурахмонов атоқли шоирнинг ҳаёти ва ижоди, шеърининг ҳаёти ва таржималари ҳақида сўз юритади.

“Жондек азиз хотира” бўлимида адабнинг самимий гурунглари нафаси уфуриб турган ёдномаларни ўқишингиз мумкин. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист

Фулом Мирзо қаламига мансуб эссе, мақола ва суҳбатлар ушбу бобдан ўрин олган.

“Юрт танҳо, Ватан танҳо: Абдулла Орипов ёди матбуот кўзгусида” номли тўртинчи қисмида эса ҳассос ижодкор вафотидан кейин оммавий ахборот воситаларида эълон қилинган материаллар муҳасса. Китобни синчиклаб ўқиган киши борки, ардоқли шоиримиз ҳозир орамызда жисман бўлмаса-да, руҳан барҳаётлигига ишонч ҳосил қилади.

Абдулла Ориповнинг шеърлари кириб бормаган ўзбек хонадони бўлмаса керак. Бир неча авлод назмининг ажиб сеҳри, сўз қудрати ва тароватини унинг ижоди орқали ҳис этди. Ватанпарварлик руҳидаги асарларини ўқиб камол топди.

Бундан олтимиш йиллар чамаси илгари донишманд ёзувчи Абдулла Қаҳҳор ўз адабининг ўзбек адабиётида

тутажак ўрнини олдиндан кўриб, унинг истеъдодига муносиб баҳо бера олган эди: “Шеърятда қутилмаган янги нафас пайдо бўлди. Томчини қузатган бўлсангиз, тўлишганидан кейин томади. Абдуллажоннинг шеърлари ҳам

ана шундай. Олдин сўзма-сўз, сатрма-сатр юраги қонида қайнаб пишади”. Юрак қони билан ёзилган мисралар эса минглаб, миллионлаб юракларга ҳам кириб боради.

Динора ХУЖАЕВА,
ЎзМУ талабаси

Аёлларга судья бўлиш осонми?

Оила, рўзгор ташвишларидан ортиб, тинимсиз илм ва изланиш талаб қиладиган, камига адолат тарозисини доимо назорат қилиш осонмас нозик хилқатлар учун.

Шундай бўлса-да, касбга садоқат, меҳр баландлиги туфайли шунча машаққатларни тортиб, ҳам оиласига, ҳам жамиятга муносиб ҳисса қўшиб келаётган касб эгаларининг борлиги ҳам ҳақиқат.

Ҳозирда Ўзбекистон суд тизимида жами 165 нафар аёл судья фаолият кўрсатиб келмоқда. Уларнинг 83 нафари беш йил, 73 нафари ўн йил муддатга, 9 нафари муддатсиз даврга тайинланган.

Бу ҳақда пойтахтимиздаги Nyatt Regency Tashkent меҳмонхонасида бўлиб ўтган “Судьялар клуби – Аёл судьялар ҳамжамиятининг мақсад ва

вазифалари” мавзусидаги аёл-судьялар ҳамжамиятининг биринчи йиғилишида айtilди.

Судьялар олий кенгаши томонидан Ўзбекистон Республикаси Олий суди, АҚШ Халқаро тараққиёт агентлиги (USAID) ҳамда БМТ Тараққиёт дастурининг “Ўзбекистонда қонун устуворлиги йўлида ҳамкорлик” қўшма лойиҳаси билан ҳамкорликда ташкил этилган мазкур тадбирда суд-ҳуқуқ тизимида гендер тенглиги, аёл-судьялар ҳамжамиятининг асосий концепциясига оид масалалар хусусида фикр алмашилди. Хусусан, Судьялар клуби – аёл судьялар ҳамжамиятининг мақсад ва вазифалари, бу борада хориж давлатлари тажрибалари билан ўртоқлашилди. “Ўзбекистонда қонун устуворлиги йўлида ҳамкорлик” лойиҳасининг судларда гендер тенглиги масалалари бўйича 2021 йилга мўлжалланган фаолиятининг асосий йўналишлари борасида маълумотлар берилди. “Аёл судьянинг бир куни” видеоролиги ҳам намойиш этилди.

Маълумки, юртимизда хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигини ошириш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Давлатимиз раҳбари БМТнинг инсон ҳуқуқлари бўйича 46-сессиясидаги маърузасида ҳам айнан гендер тенглиги масаласига алоҳида тўхталиб ўтгани бежиз эмас.

– Президенти-мизнинг тегишли фармони ижроси доирасида Судьялар олий кенгаши ҳузурида жамоатчилик асосида фаолият кўрсатувчи Судьялар клуби ташкил этилди, –

дейди Судьялар олий кенгаши матбуот хизмати раҳбари Турсунали Акбаров. – Амалдаги моддий ва процессуал ҳуқуқ нормаларини тўғри қўллаш бўйича тавсиявий характерга эга бўлган маслаҳатлар ҳамда судьяларнинг одоб-ахлоқ қоидаларини муайян вазиятларда қўлланилиши юзасидан сўровларига тушунтиришлар бериш ваколатига эга бўлган Судьялар клуби таркибида “Аёл судьялар жамоаси” ташкил этилган бўлиб, унда тизим вакилаларига ўзларини қизиқтирган масалаларда фаол фикр алмашиш имконияти яратилди. Судьялар клуби ва унинг таркибидаги “Аёл судьялар жамоаси”нинг ўзаро мулоқоти самарадорлигини ошириш учун махсус онлайн платформа ишга туширилган.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

Дўстлик ришталари

Бир дарахтнинг икки япроғи айро бўлмасин

Жорий йилнинг 1 апрель санаси риштонлик ва сўхликлар учун ажойиб байрамга айланиб кетди.

Қирғизистон ҳудуди орқали Сўх туманига олиб борувчи йўл очилди. Сўхликлар Риштонга келиб кетиши учун

бари билан чегара бора-сидаги барча масалалар келишиб олинган ва музокаралар давомида бу борада зарур чора-тад-

савдо алоқаларини йўлга қўйиш масалаларида тизимли равишда ислохотлар олиб борилди. Шубҳасиз, барча соҳалардаги кўп қиррали ҳамкорлик алоқалари ўзаро манфаатлар инобатга олинган ҳолда мавжуд муаммоларнинг ҳамжиҳатликда бартараф этилишига хизмат қилади.

Асрлар мобайнида аҳил-иноқликда, ҳамфикр бўлиб яшаб келган халқларимизнинг қадрият ва анъаналари, яшаш ва турмуш тарзи ўзаро муштаракдир. Шу боис азалдан ота-боболаримиз ўзбек ва қирғиз халқини бир дарахтнинг икки япроғи сифатида эътироф этишгани бежиз эмас.

Шуни айтиш керакки, Қирғизистон Фарғона вилоятининг энг яқин савдо ҳамкоридир. Яқин қўшничилигимиз бардавом бўлсин.

**Равшан
ТОЖИДДИНОВ,
Халқ депутатлари
Фарғона вилояти
Кенгашидаги
O'zLiDeP депутатлик
гурухи аъзоси**

Тадбир

80 километр йўл босиб ўтиши керак бўлган бўлса, эндиликда 19 километрлик йўл орқали манзилга етиладилар. Бу 80 мингга яқин аҳолиси бўлган анклав учун унутилмас воқеялиқдир.

Қирғизистон Президенти Садир Жапаровнинг давлатимизга расмий ташрифи давомида давлатимиз раҳ-

бирлар белгиланган эди. Йўлнинг очилиши икки давлат ўртасидаги дўстона ҳамкорликнинг ўзига хос амалий ифодасига айланди.

Эндиликда ўзаро келишув асосида чегаралардан ўтиш тизимини соддалаштириш, боғлаб турадиган йўлларни реабилитация қилиш,

Табиат онадир бизга

Ёш авлоднинг фанларни чуқур ўзлаштириши, она Ватанга муҳаббат ва садоқат туйғуси кучайишида мактаб доирасида ташкил этиладиган турли тадбирлар муҳим аҳамият касб этади. Куни кеча шундай анжуманлардан бири пойтахтимизнинг Юнусобод туманидаги 258-мактабда бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Республикаси "Қизил китоб" ига киритилган жонзотлар ҳақида маълумот беришди. Йўқлиб кетиш хавфи остида бўлган ноёб турларни сақлаб қолиш учун кўрилатган чоралар ҳақида гапиришди.

– Табиат, онадир бизга, – дейди мактаб директори Дуржамол Азизбаева. – Атроф муҳитни асраб-авайлаш, тозаллиги ва мусаффолигини таъминлаш фарзандлик бурчимиз саналади. Ўқувчилар ёшлигиданок

буни ҳис этиб улғайиши келгуси ҳаётда ниҳоятда асқотади. Мана шундай тадбирларга тайёргарлик асосида олган билимлари хотирада бир умрга муҳрланиб қолади. Ўғил-қизларимизга инсон табиати билан уйғунликдагина чинкама бахтга эришиши мумкинлигини аниқлаштириш биз педагогларнинг энг муҳим ютуқларимиздан бўлиши шубҳасиз.

**Наргиза ҚАЮМОВА,
биология фани
ўқитувчиси**

7-синф ўқувчилари иштирокида "Табиатни асрайлик" мавзусида ўтказилган тадбирда ота-оналар ва маҳалла фаоллари ҳам қатнашди. Ўқувчилар табиат ҳақидаги шеърлар, сахна кўринишларини барчанинг эътиборига ҳавола этишди. Табиатда сони камайиб бораётган ўсимлик, гул ва дарахтлар, шунингдек,

Сунгги йилларда мамлакатимизда иқтисодий, сиёсий ва ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларида хотин-қизларнинг фаоллигини ошириш, уларнинг таълим ва касбий кўникмалар олиши ҳамда бандлигини таъминлашга ҳар томонлама кўмаклашишга катта эътибор берилмоқда. Тадбиркорлик ташаббусларини янада қўллаб-қувватлаш, жойларда "Аёллар дафтари"ни шакллантириш ва унга киритилган хотин-қизлар муаммолари, эҳтиёжлари ва қизиқишларини тизимли ўрганиш, таҳлил қилиш ва ҳал этиш борасидаги ишлар сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарилмоқда.

“Аёллар дафтари” ва жамоатчилик назорати

2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили"да амалга оширишга оид давлат дастурига мувофиқ мазкур қарор асосида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, уларни қўллаб-қувватлашга доир ислохотларнинг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини аҳоли ўртасида кенг тарғиб қилиш муҳим аҳамиятга эга.

Мазкур қарорга мувофиқ, O'zLiDeP Андижон вилоят Кенгаши "Аёллар қаноти" томонидан махсус дастур ишлаб чиқилди. Унга кўра, ҳудудий хотин-қизлар жамоатчилик кенгашлари, маҳаллалардаги "Аёллар маслаҳат кен-

гашлари" фаолиятини мувофиқлаштиришда, уларнинг давлат ва жамоат ташкилотлари билан самарали ҳамкорлигини йўлга қўйишда амалий шериклик режаси асосида тадбирлар ва семинарлар ўтказиш белгиланди. Депутатлар билан ишлаш бўлими ҳамкорлигида маҳаллалардаги ўрганишлари давомида "Аёллар дафтари" билан манзилли ишлаш, мутасадди ташкилотлар, секторлар томонидан хотин-қизларнинг муаммолари ўз вақтида бартараф этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш юзасидан қатъий тартиб ўрнатилди.

Ўзим ҳам Халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати, ҳам партия масъули сифатида сайлов округимдаги ўрганишлар жараёнида хотин-қизларнинг муаммолари, эҳтиёж-

лари ва қизиқишларини уйма-уй юриш орқали назоратга оляпман, сектор раҳбарлари, маҳалла раислари ва уларнинг ўринбосарлари аёллар билан ишлаш борасидаги фаолиятини самарали ташкил қилишларига имкон қадар кўмаклашяпман.

**Хуршидахон
ХАЛИЛОВА,
O'zLiDeP Андижон
вилоят Кенгаши раиси,
Халқ депутатлари
вилоят Кенгаши
депутати**

Меҳр қолур...

Мен бир неча йиллар собиқ ширкат хўжалигида турли лавозимларда ишладим. Пенсияга чиққанимдан кейин гоҳ-гоҳида қон босимим кўтарилиб турарди-ю, ammo бошқа касални сезмасдим. Буни қарангки, қон босимидан кейин менда қандли диабет ҳам пайдо бўлган экан. Бу касалликни билмай юрaverибман. Лекин 2020 йил сентябрь ойига келиб тобим қочди ва шундан кейин охири бир оёғимни кесиб ташладим.

Яхшиямки, аёлим, фарзандларим, келину набираларим мени ёлғиз қолдиришмайди. Кўни-кўшни, қариндош-уруғ ва ошна-оғайниларим эса тез-тез хабар олиб, йўқлаб туршади. Лекин...

Бундан бир ҳафта олдин – муборак Рамазони шариф арафасида олижаноб юртдошларимдан бирининг кўрсатган саховати кўнглимни тоғдай кўтариб юборди. Ҳам кўшним, ҳам ҳамкасбим – Поп туманидаги "Раис Санг" кўп тармоқли фермер хўжалиги таъсисчиси Аҳмаджон Ботиров ва унинг oilаси менга ногиронлик аравачаси совға қилишди.

Бор бўлсин яхшилар!

Энди бир оёқсиз яшаш қанчалар машаққатли эканлигини тасаввур қилиб кўраверинг. Бемалол ҳовлини айланолмай ҳамда кўчага чиқолмай қоларкансан киши. Қариндош-уруғ, ёру биродар ёки таниш-билишларниқига тўй-маросимларга ҳам боролмаслик одамга баттар азоб бераркан.

Ана шундай пайтда сиқиласан, эзиласан. Очиғи, бирор яқин дўстинг, дардқашингни соғиниб, кимнингдир суҳбатига зор бўлиб ўтиравераркансан. Афсуски, мен ҳам худди шу кўйга тушиб қолдим.

Одамнинг дардини одам олади, деганлари балки шудир. Катта ҳаётий тажрибага эга, деҳқончилик илмини пухта билгувчи Аҳмаджон укамни йўлга дуолар қилдим. Барака топсин, Худойим бирдига минг берсин, ишлари ҳаминша бароридан келсин.

Айниқса, муқаддас рўза кунларида юртимизда ана шундай оқибатли, саховатпеша инсонлар сафи кенга-яверсин.

**Қаҳқоржон МАҲМУДОВ,
Поп тумани
Санг қишлоғи**

“Макро” нега “Самарқанд дарвоза” дан чиқариб юборилди?

Интернет сайтларида “Макро” супермаркети “Самарқанд дарвоза”-дан чиқариб юборилди” сарлавҳали мақола эълон қилинган, ўқувчилар орасида кенг муҳокама қилинган сабаб бўлди. Мақолада ижара шартномасидан келиб чиққан низо Тошкент туманларо иқтисодий суди томонидан кўриб чиқилгани баён қилинган. Сўнгги вақтларда ўқувчилар орасида қизгин баҳс кўзгаётган ушбу низо хусусида батафсилроқ маълумотга эга бўлиш мақсадида мазкур суднинг раиси Сарвар Солиевга муурожаат қилдик.

– Сарвар Ғайратжонович, интернет сайтларида Тошкент туманларо иқтисодий суди “Макро”нинг даввосини қаноатлантирмагани сабабли машҳур супермаркетлар тармоғи ҳисобланмиш “Макро” супермаркети “Самарқанд дарвоза”-дан чиқариб юборилгани ва унга тегишли белгилар олиб ташлангани ҳақида мақола эълон қилинди. Аслида нима бўлган эди, ушбу низо бўйича маълумот бериб ўтсангиз?

– “Макро” супермаркетлар тармоғига ҳуқуқий жиҳатдан эгалик қилувчи “Darvoza Savdo” масъулияти чекланган жамияти Тошкент туманларо иқтисодий судига даъво аризаси билан муурожаат қилиб, аҳоли орасида “Самарқанд дарвоза” номи билан танилган “SD Mall” масъулияти чекланган жамияти билан ижара шартномаси тузиб, унга тегишли бино-нишоотдан фойдаланиб келгани, ижара шартномаси амалда бўлган вақтда ижара тўловлари вақтида тўлангани ва ижарага олувчига эътирозлар бўлмагани, ижара муддати якунига етгач, ижарага берувчи янги муддатга ижара шартномаси тузмаётганини маълум қилиб, уни янги муддатга ижара шартномаси тузишга мажбурлашни сўраган. Тошкент туманларо иқти-

содий суди томонидан низо 2021 йил 24 февраль куни кўриб чиқилган ва “Darvoza Savdo” масъулияти чекланган жамиятининг даввосини рад этиш ҳақида суд ҳужжати қабул қилинган.

– Суд даввони рад этишда нималарга таянди, ҳуқуқий жиҳатдан даъвогар ноҳақмиди?

Низони ҳал этиш жараёнида аниқланган ҳолатларга кўра, даъвогар (ижарага олувчи) ва жавобгар (ижарага берувчи) ўртасида 2019 йил 30 ноябрда (1/27 SD MALL-сонли) ижара шартномаси тузилган бўлиб, унга кўра жавобгар ўзига мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган Тошкент шаҳри Шайхонтохур тумани Қоратоп кўчаси 5а-уй манзилида жойлашган кўчмас мулк биносини ижара шартлари асосида даъвогарга берган.

Шартноманинг амал қилиш муддати қўшимча келишувларга кўра ўзгартириб борилган. Хусусан, 2020 йил 17 ноябрдаги (4-сонли) келишувга кўра шартноманинг амал қилиш муддати 2021 йил 5 январга қадар, мулкни далолатнома асосида топшириш ва ижара объектини бўшатиш санаси 2021 йилнинг 19 январига қадар этиб белгиланган.

Даъвогар жавобгарга муурожаат этиб, ижара муносабатларини узоқ муддат давом эттиришга ва шартнома шарт-

ларини қайта кўриб чиқишга тайёр эканини маълум қилган, аммо жавобгар янги муддатга ижара шартномасини тузмаган.

Тарафлар ўртасидаги шартномага кўра даъвогар ижара шартлари асосида фойдаланиб келинаётган объект жавобгар томонидан учинчи шахсларга ижарага берилиши режалаштирилаётгани, бу эса ижара объектидан фойдаланувчи сифатида унинг устувор ҳуқуқларини поймол этаётгани важи билан даъвогар судга даъво аризаси билан муурожаат қилган ва жавобгарни янги муддатга ижара шартномаси тузишга мажбурлашни сўраган.

Ҳуқуқолик кодексининг 1-моддасига кўра, фуқаролар (жисмоний шахслар) ва юридик шахслар шартнома асосида ўз ҳуқуқ ва бурчларини белгилашда ва қонун ҳужжатларига зид бўлмаган ҳар қандай шартнома шартларини аниқлашда эркиндилар. Фуқаролар ва юридик шахслар ўзларига тегишли бўлган фуқаролик ҳуқуқларини, шу жумладан, уларни ҳимоя қилиш ҳуқуқини ҳам ўз хоҳишларига кўра тасарруф этадилар (ФК 9-моддаси). Фуқаролар ва юридик шахслар шартнома тузишда эркиндилар (ФКнинг 354-моддаси). Шартнома тузишга мажбур қилишга йўл қўйилмайди, шартнома тузиш бурчи ушбу кодексда, бошқа қонунда ёки олинган мажбуриятда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Мазкур ҳолатда фуқаролик қонунчилигининг шартнома тузиш эркинлиги таъминлиги мувофиқ жавобгар шартнома тузишда эркин бўлиб, даъвогар тузишга мажбурлаш сўралаётган ижара шартномаси тузилиши мажбурий бўлган оммавий шартномалар сирасига кирмайди, қолаверса, жавобгар қонун ҳужжатларида ёки бошқа бир мажбуриятда келгусида даъвогар билан ижара шартномаси тузиш бурчини зиммасига олмаган.

– Даъвогар жавобгар билан шартномавий муносабатда барча мажбуриятларни лозим даражада бажарган субъект сифатида ижара шартномасини янги муддатга тузишда устувор ҳуқуққа эга эмасмиди?

– “Ижара тўғрисида”ги қонуннинг 14-моддаси иккинчи қисмига мувофиқ шартнома муддати тугагач, шартномадаги ўз мажбуриятларини лозим даражада бажарган ижарачи шартномани қайта тиклашда бошқа шахсларга нисбатан устун ҳуқуққа эга бўлади.

Фуқаролик кодексининг 553-моддасида:

агарда қонун ёки шартномада бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, ўз мажбуриятларини лозим даражада бажарган ижарага олувчи шартнома муддати тугаганидан кейин янги муддатга мулк ижараси шартномасини тузишда шароитлар тенг бўлган ҳолларда бошқа шахсларга нисбатан имтиёзли ҳуқуққа эга бўлиши,

ижарага олувчи ижарага берувчини мулк ижараси шартномасида белгиланган муддатда, агар шартномада бундай муддат белгиланган бўлмаса, шартноманинг амал қилиши тамом бўлгунча оқилона муддатда бундай шартномани тузиш истаги ҳақида ёзма равишда огоҳлантириши лозимлиги,

агар ижарага берувчи ижарага олувчи билан янги муддатга шартнома тузишни рад этса-ю, аммо у билан тузилган шартнома муддати тугаганидан кейин бир йил ичида бошқа шахс билан мулк ижараси шартномасини тузса, ижарага олувчи ўз хоҳишига кўра ё тузилган шартнома бўйича ҳуқуқ ва мажбуриятлар ўзига ўтказилишини ва ўзи билан шартномани янгилашни рад этиш оқибатида ўзига етказилган зарарнинг тўла-нишини ёки фақат зарарнинг ўзи тўлалишини суд орқали

талаб қилишга ҳақли экани белгиланган.

Юқоридагилардан кўринадик, шартномадаги ўз мажбуриятларини лозим даражада бажарган ижарачининг имтиёзли ҳуқуқини амалга ошириш ва бундай ҳуқуқнинг бузилиши билан боғлиқ муносабатлар қонун ҳужжатлари билан тартибга солинган бўлиб, агар даъвогар бу борада ҳуқуқлари бузилган деб ҳисобласа, ФКнинг 553-моддаси талабидан келиб чиқиб, ўз ҳуқуқларини амалга ошириши мумкин бўлади.

Шартнома тузишга мажбур этиш тўғрисида даъво аризаси тақдим қилинган ҳолда, агар шартнома тузиш тарафлар учун мажбурий бўлмаса, суд бундай талабни қаноатлантиришни рад этади. Бу ҳақда Олий ҳўжалик суди Пленумининг “Ҳўжалик шартномаларини тузиш, ўзгартириш ва бекор қилишни тартибга солувчи фуқаролик қонун ҳужжатлари нормаларини қўллашнинг айрим масалалари тўғрисида”ги (2009 йил 18 декабрдаги 203-сонли) қарорининг 14-бандида тушунтириш берилган.

Суд ҳар икки тараф вакилларининг суд мажлисларида берган кўрсатмалари ва улар томонидан тақдим этилган далилларга ҳуқуқий баҳо бериб, тўпланган далиллар йиғиндисидан асосида юқорида баён этилган ҳуқуқий асосларга кўра даъво ва қаноатлантиришни рад этиш ҳақида тўхтамга келган.

– Мазкур иш бўйича қабул қилинган ҳал қилув қарори қонуний кучга кирганми?

– Ҳа, ушбу иш бўйича қабул қилинган ҳал қилув қарори айни вақтга келиб қонуний кучга кирган, у юзасидан шикоят ёки протест келиб тушмаган.

“XXI asr” мухбири
Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА
суҳбатлашди.

Тарихга дахлдор битик

Болалик кезларим Афанасий Никитин деган рус сайёҳи қаламига мансуб "Уч денгиз оша саёҳат" деган асарни ўқиганман. Жуда таъсирлиб кўнглимда сайёҳ бўлиш, гаройиб юрларни бориб кўриш орзуси тугилган. Табиийки, Афанасий Никитиннинг юрт кезишдан, китоб ёзишдан асл мақсад-муддаоси нима эканини ўша пайтлар тушунмаганман. Талабалик чоғларимда эса бир манбадан "У аслида жосус эди, империя манфаатлари учун маълумотлар йиққан" деган фикрни ўқиб, анчагина ҳафсалам пир бўлган...

Бу мулоҳазанинг нечоғлик ҳақиқат ёхуд ёлғонлиги мутахассисларга ҳавола. Хўш, нега Афанасий Никитин ва унинг китобини тўсатдан эслаб қолдим? Сабаби, куни кеча машҳур бир замондошимиз, толмас сайёҳ, дарёдил инсон Зокиржон Машрабов қаламига мансуб, "Маънавият" нашриёти томонидан чоп этилган "Бори элга яхшилиқ қилгил" китобини ўқиб чиқдим, беихтиёр ёдимга ўша рус сайёҳи ва унинг рисоласи тушди...

Ҳам тарихий, ҳам адабий, ҳам жуғрофий манба сифатида ўқувчини ўзига жалб этадиган ушбу китобга муаллиф Бобур номидаги халқаро жамоат фонди ва илмий экспедицияси раҳбари сифатида қатор хорижий мамлакатларга уюштирган сафарлари таассуротлари, илмий-маърифий мулоҳазаларини очерклар тарихида киритган. Халқимиз Зокиржон Машрабовни улуг шоир ва мутафаккир, давлат арбоби Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг, бобурилар сулоласининг ҳаётини, фаолиятини, илмий-бадий меъросини тадқиқ-тарғиб этувчи ихлосманд, жаҳонгашта, фидойи олим сифатида билади. Президентимиз Шавкат Мирзиёев "Заҳириддин Муҳаммад Бобур бизнинг бобомиз, бизнинг қонимиз, болаларимизга гурур билан айтадиган буюк аждодимиздир... Эл-юрт тақдири учун қуноиб, тиним билмай яшаган ана шундай ажойиб шахснинг давомчилари бугун ҳам Андижон заминини кўплаб топилади", деганда заҳматқаш олим Зокиржон Машрабовни ҳам назарда тутганига заррача шубҳамиз йўқ.

Зокиржон ака худди эртакларда учрагандек, бир юмалаб, тақдир тақозасига кўра бобуршунос бўлиб қолгани йўқ. Балки, буюк шоир ва мутафаккирга болалик чоғлариданоқ меҳр-муҳаббат қўйган, унинг ҳаёти ва фао-

Бобур ҳайкалини ҳам куйдиришга киришди. Албатта, бу яширин иш жўнгина кечгани йўқ. Зокиржон ака Ленин монументидан хабарлашиш баҳонасида ўша ёққа серқатнов бўлиб қолди. Йўл-йўлакай Митишчиға кириб Бобур сиймосининг тайёрланиш

халқаро жамоат фонди раҳбари сифатида улуг бобуколониизмининг уй-музейини ташкил этиб, унинг қаршисига ўша, ўзи меҳр-муҳаббат билан куйдирган Мирзо Бобур ҳайкалини ўрнаттирди. Шунингдек, шу ерда Бобур боғи барпо этилди. Боғда ёшлар

ҳам чегараси ўтар экан. Бу табиатнинг ўзи бизга берган дўстлик йўлланмаси эмасми-кан, деб ўйладим". Бу сатрлар муаллифнинг оддийгина тоғ, табиат манзарасидан нақадар теран, ёруғ файласуфона мазмун топа билишидан дарак бериб турибди. Булар ўқувчи-га нафақат завқ-шавқ, балки тафаккур юритиш сабоғини ҳам беради.

"Муқаддас масканлар бўйлаб" очеркида аввал сайёҳларнинг ўтишига тўсқинлик қилиб, кейин уларнинг кимлигини билган афсон чегарачисининг хатти-ҳаракати куйидагича жонли, тиник, халқона тасвирланади: "Дин Муҳаммад ўттиз беш ёшларда бўлишига қарамай, ўраган салласини бошидан олиб, ерга чўзилганча ётиб олди...". Бу унинг Мирзо Бобур меросини ўрганувчи илмий экспедиция аъзоларидан узр сўраши ва улуг бобомизга самимий эҳтиром кўрсатиши эди...

Зокиржон ака илмий-маърифий сафарлари давомидида нафақат Мирзо Бобурга хос асарлар, қўлёзмалар, осори атиқалар билан қизиққан, балки бугун хориж саналадиган юрталарга қолиб кетган аллома аждодларимизнинг илмий меросига, мангу кўним топган жойларига ҳам эътибор қаратган. Уларни зийрат қилиш баробарида қабрларини обод этишга ҳам ҳисса қўшган. Жумладан, Афғонистоннинг Ҳирот шаҳрида Камолдин Бехзод, Нангобод қишлоғида Мавлоно Лutfий мақбаралари бунёд этилди, Алишер Навоий турбатларига мармар сағана ўрнатилиб мақбара атрофи ободонлаштирилди. Ҳазрати Бобур қаламига мансуб асарларнинг асл нусхалари, кўчирма нусхалари юртимизга олиб келинди.

Алқисса, "Бори элга яхшилиқ қилгил" китобини мутолаа қилган ўқувчи ундан тарихга, жуғрофияга, қўшни мамлакатларда истиқомат қилувчи халқларнинг урф-одатларига оид ноёб маълумотларни олади. Мазкур асар нафақат тарихдан сабоқ берувчи, балки ўзи ҳам тарихга дахлдор битик, деб бемалол айтишимиз мумкин.

Файрат МАЖИД,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари

лиятини чуқур ўрганган. Бу меҳр-муҳаббат йиллар ўтган сайин сўнмади, аксинча, янада аланга олиб, Мирзо Бобурга нисбатан ихлос-эҳтиромга айланди. "Бори элга яхшилиқ қилгил"ни мутолаа этиш жараёнида китобнинг илк саҳифаларидаёқ шу ҳақиқатга гувоҳ бўламиз. Собиқ шўролар даврида, Зокиржон Машрабов Андижон шаҳар ижроия кўмитасида хизмат қилиб юрган кезлари Лениннинг янги монументини ўрнатиш юзасидан юқоридан буйруқ келади. Бу топшириқ қаҳрамонимизни анча таъвишлантириб қўяди. Чунки у шаҳар марказига Мирзо Бобур ҳайкалини ўрнатиш режасида юрарди. Лекин бу осон кечмаслигини биларди. Чунки буюк аждодимиз шахсига ўша пайтдаги сиёсий доираларда салбий муносабат бор эди. У киши қулай пайтни пойлаб юрганди. Аммо тўсатдан келган буйруқ... Аммо тушкунликка тушмади. Россиянинг қай бир гўшасида "доҳий" монументи тайёрланаётган бир пайтда Митишчи шаҳрида Мирзо

жараёнидан огоҳ бўлиб турди. Буни китобда муаллиф куйидагича таърифлайди: "Енг ичиди буюк шоиримизнинг ёдгорлигини куйдиришга ҳам киришдик. Москвадаги вазирлик ва маҳкамаларда иш битириш осон бўлмади, бу масалада марказга совға-салом ташийвериб қўлим қаварди". Хуллас, шундай машаққатлар билан ўша куйма-ўйма санъат асари битди. Аммо бундан раҳбарият хабар топиб қолди. Машрабов устига маломатлар ёғилди. Охир-оқибат, ишдан ҳам бўшатилди. Марказий майдонга Ленин монументи катта тантаналар билан ўрнатилди. Ҳазрат Бобур ҳайкалини эса фидойи инсон қай бир омборхонанинг ертўласига яшириб қўйди. "То юртимизда истиқлол тонги оттунига қақар бобомиз сиймоси бу овлоқ, зах гўшада банди бўлиб ётди", дея ўша ҳолатни муаллиф гўзал бадиият, тисмолий маъно билан ифодалайди. Орадан йиллар ўтиб, истиқлол шабадаси етиб келга, Зокиржон Машрабов Бобур номидаги

учун беш юз ўринли оромгоҳ қурилди. Андижоннинг марказий кўчаларидан бирига буюк бобомизнинг номи берилди...

Мазкур китоб мутолааси жараёнида кўз олдимизда Зокиржон Машрабов нафақат бобуршунос олим, балки етук тарихчи, қишлоқ хўжалиги мутахассиси, иқтисодчи қиёфасида ҳам гавдаланади. Шоирона гўзал тасвирлар, файласуфларга хос умумлашмалар учрайдики, қойил қолмаслиқнинг илоҳи йўқ. Куйидаги сатрларга эътибор беринг: "Қорли тоғлар, чуқур ғорлар, шўх дарё ва шаршаралар бўйлаб Покистон давлати худудига ўтдик". Ана шундай оддий, бироқ жозибали тасвирлар ёрдамида кўз ўнгимизда бутун бир манзара янқол гавдаланади. Шунинг баробарида, фақатгина йўлнинг эмас, балки борар манзилнинг ҳам хавф-хатарга тўла эканига рамзлар орқали ишора қилади. "...айни шу жойдан Хитой, Ҳиндистон, Афғонистон, Покистон, Тожикистон давлатларининг

<p>ЎзИм TADBIKORLAR VA ISHBILARMONLAR HARAKATI – O'ZBEKISTON LIBERAL-DEMOKRATIK PARTIYASI</p> <p>XXI ASR IQTISODIY-SIYOSIY GAZETA HAFTALIK NASHR</p> <p>Тахрир хайъати: Актаб ХАЙТОВ Дилшод ШОУМАРОВ Шукрат БАҒФОВ Мавлуда ХУЖАЕВА</p>	<p>Сирожиддин САЙИДИ Алхам ШОДМОНОВ Виктор ПАК Насимжон АЛИМОВ</p>	<p>Бош муҳаррир Норқобил ЖАЛИЛОВ</p> <p>Фаррух ЖАББОРОВ Бош муҳаррир ўринбосари</p>	<p>Тахририят манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 73-уй.</p> <p>электрон почта: xxi_asr@mail.uz xxi_asr@mail.uz</p> <p>Телефонлар: қўлағина – 71 215-63-80 (теги, факс). Обила ва ресман бўлиши – 71 255-68-82</p>	<p>"XXI asr" иқтисодий-сиёсий газетаси Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг 2011 йил 14 июнда 0009-рақами билан рўйхатдан ўтказилган.</p> <p>"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.</p> <p>Корхона манзили: Тошкент шаҳри Нукус кўчаси 41-уй. Газета офсет усулида. А-3 форматда босилди. Ҳажми – 3 босма табоқ. Буюртма рақами: Г – 451 Тираж: 3507 Баҳоси келишилган нарҳда. Тошпирилди – 19:40</p>	<p>Тахририятга келган қўлемалар тақриз қилинмади ва муаллифларга қайтарилмади.</p> <p>© "XXI asr" дан олинган маълумотларга манба сифатида газета номи кўрсатилиши шарт.</p> <p>Муаллифлар фикри тахририят нуқати назардан фарқ қилиши мумкин.</p> <p>Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда дизайнёр</p> <p>Мазруфжон Раҳмонов томонидан саҳифаланди.</p>	<p>ISSN 2163-497X</p> <p>4177216147003</p> <p>НАШР КЎРСАТКИЧИ: 406 123456</p> <p>Набатчи муҳаррирлар: Озод РАҲАБОВ, Беҳзод ИСРОИЛОВ</p>
---	--	--	---	---	---	--